

NOVOBANSKÉ NOVINY

MESAČNÍK OBČANOV MESTA NOVÁ BAŇA A OKOLIA

Ročník XXI.

September 2012

Číslo 9

Cena 0,35 EUR

www.novabana.sk

NOVÁ BAŇA JE DRUHÝM NAJLEPŠIE HOSPODÁRIACIM MESTOM NA SLOVENSKU

Podľa Inštitútu pre ekonomické a sociálne reformy INEKO patrí Nová Baňa medzi najlepšie hospodáriace mestá a obce na Slovensku. Vyplýva to z analýzy, ktorú INEKO zverejnil na portáli zaoberajúcom sa hospodárením slovenských miest a obcí www.obce.ineko.sk.

Viac sa dočítate na 3. strane

Radost' prvákov z učebných pomôcok

Na fotografii prváci 1.C triedy ZŠ Jána Zemana s tr. učiteľkou

„Každý deň sa niečo začína a niečo končí...“

Základná škola Jána Zemana v Novej Bani dňa 3. septembra 2012 otvorila bránu svojim žiakom. V areáli školy sa zišli žiaci, pedagógovia, vychovávateľa, rodičia i starí rodičia. Pri príležitosti začiatku školského roka 2012/2013 zaznela hymna Slovenskej republiky.

Viac sa dočítate na 2.strane

NOVOBANSKÝ JARMOK

XXI.ročník

JARMOK

TRADIČNÝCH REMESIEL

PESTRÝ
KULTÚRNY PROGRAM

FOLKLÓR, DYCHOVKA,
ROCKOVÉ SKUPINY, HUNORNÉ SLOVO,
DIVADLO, HELIGONKAR

HS LOJZO
HS POLEMIC

PUKANSKÉ PÁRANCE,
DREVENÝ KOLOTOČ, FLAŠINET,
BÁBKOVÉ DIVADLO, MAĽOVANIE NA TVÁR,
LUKOSTREĽBA, TRAMPOLÍNA...

28. - 29. 9. 2012

Podrobný program na str. 19 - 20

INZERCIA

Dva dni plné zážitkov v partnerskom meste Mimoň

Aj tohto roku, tak ako každoročne, sa v našom partnerskom meste Mimoň v Českej republike v dňoch 11. – 12. augusta 2012 konali tradičné oslavy Dní mesta Mimoň.

Pozvanie starostu Františka Kaisera prijali poslankyne mestského zastupiteľstva Natália Pinková a Mgr. Alica Bindová, manažérka pre rozvoj mesta Mgr. Jana Holá a zamestnanec MsÚ Jaroslav Rafaj.

V predvečer osláv sa konalo slávnostné odovzdávanie Ceny mesta Mimoň, ktorého sme sa zúčastnili aj my. V príjemnom prostredí krásnej obradnej siene starosta mesta odovzdal ceny jednak za celoživotnú prácu, ale tiež za dobrovoľnícku činnosť v prospech mesta. Ocenení boli domáci i cudzinci, mladá aj staršia generácia. Po príjemnom kultúrnom programe v podaní pána Jozefa Fouska večer prebiehal v druhej debata, zoznamovaní sa a odovzdávaní si skúseností.

V sobotu, po príchode hostí

z poľského partnerského mesta Zlotoryia, sme sa v Kultúrnom dome Ralsko zúčastnili výstavy Beatlemánie! Výstavou nás sprevádzal osobne pán starosta. Zároveň nám pútavou formou podal k výstave aj odborný výklad, z ktorého bol cítiť jeho osobný záujem a nadšenie. Následne sme navštívili zámok dnes už neexistujúceho zámku, prešli sa po vybudovanom cyklochodníku, novozrekonštruovanom zámockom moste, zdolali množstvo schodov v kostolnej veži, z ktorej sa nám naskytl krásny výhľad na mesto a jeho široké okolie. Po celý čas nás sprevádzal pán starosta a informoval nielen o zrealizovaných, ale aj pripravovaných projektoch. Po prechádzke po nábreží sme navštívili Mestské múzeum a podvečer sme si na nádvorí Božieho hrobu vypočuli koncert dobovej

hudby v podaní súboru Solideo. Vyvrcholením osláv bola už tradičná hasičská fontána za sprievodu hudby z opery Vltava od Bedřicha Smetanu a ohňostroj, ktoré sa konali v prírodnom mestskom kúpalisku v podaní miestnych hasičov a hasičov z okolitých obcí.

Nedeľné dopoludnie sa opäť nieslo v slávnostnom duchu a bolo venované trom bratom

Lorinserovým, bádateľom a organizátorom vedeckého a spoločenského života, ktorým bola odhalená pamätná tabuľa. Následne sme sa našim hosťom poďakovali za pohostinnosť a rozlúčili s priateľským množstvom ďalších úspechov a partnerských stretnutí.

Mgr. Jana Holá,
manažérka pre rozvoj mesta
foto: -AB-

Radost' prvkov z učebných pomôcok

(dokončenie zo str. 1)

Primátor mesta Mgr. Ján Havran svojím príhovorom poprial žiakom, rodičom a učiteľom veľa úspechov, trpezlivosti i elánu. Privítal hlavne malých prváčikov, ktorí prvýkrát vstúpili do neznámeho prostredia v sprievode rodičov. Zaželal im úspešný začiatok školy a ako poďakovanie rodičom za prejavenu dôveru a motiváciu pre ich ratolesti poslanci mestského zastupiteľstva na návrh primátora mesta darovali balíček so školskými potrebami a pomôckami.

V príhovore riaditeľka školy Mgr. Mária Považanová zažalala všetkým úspešné plnenie úloh, aby na konci školského roka boli so sebou spokojní. Popriali im šťastný a veselý školský rok 2012/2013. Zároveň sa poďakovala primátorovi a mestským poslancom za učebné pomôcky pre prvákov i Technickým službám mesta Nová Baňa za pomoc pri úprave areálu školy.

Žiaci vyšších ročníkov sa rozlúčili do svojich už známych tried a prvákov si odviekli ich nové triedne učiteľky. Vo svojich triedach si prevzali šlabikár a už spomínaný balíček učebných pomôcok.

Text a foto: **Mgr. Lenka Bieliková**

STREDOVEKÝ TAJCH

Na záver Kultúrneho leta 2012 ako rozlúčku s letnými prázdninami Mesto Nová Baňa, oddelenie kultúry a informácií v spolupráci s OZ Tajch pripravilo historické popoludnie v rekreačnom areáli Tajch v Novej Bani pod názvom Stredoveký Tajch.

Sobota 1. septembra 2012 sa od rána niesla v znamení nepriaznivého daždivého počasia, čo nás vôbec netešilo. Ako sa blížil začiatok programu, tak odchádzal aj dážď a my sme mohli o 16.00 hod. začať.

Ako prvá sa nám predstavila historická hudobná skupina Vrbovské vřby z Vrbova, ktorá nás zabavila svojimi humorne ladenými pesničkami. Sokoliari v dobových kostýmoch predviedli ukážky lovu dravcov. Ďalej sme mali možnosť vidieť dobové tance – dvorskú a ľudovú gotiku, ukážky šermu a skupina historickéj lukostreľby VINEDI nám predviedla repliky stredovekých lukov a šípov, lukostreleckej zbroje, exhibičný lukostrelecký turnaj spojený s ukážkami dobových tancov. Ďalej sme mali možnosť vidieť historický tábor a prostredníctvom pripravenej dobovej kuchyne, ktorá pozostávala z viacerých častí na prípravu jedál, sme sa mohli preniesť do dávnych čias, ako sa voľakedy varilo či podávalo jedlo. Na záver programu sa nám predstavili skúsení tanečníci, ktorí nám predviedli tanec s ohňom.

Ako sme už uviedli, program bol bodkou za letnými prázdninami a my prajeme všetkým žiakom, aby sa im v škole darilo, veľa energie do učenia a nadobudnutie mnohých nových vedomostí.

Bc. Iveta Lukáčová,
Oddelenie kultúry a informácií, MsÚ Nová Baňa

NOVÁ BAŇA JE DRUHÝM NAJLEPŠIE HOSPODÁRIACIM MESTOM NA SLOVENSKU

Na aktuálnu tému Hospodárenie miest, obcí a VÚC sme sa porozprávali s primátorom mesta Mgr. Jánom Havranom, ako on hodnotí vysoké postavenie Novej Bane v rebríčku, ktorý zverejnil INEKO.

po splatnosti, okamžitá likvidita a základná bilancia obce. Potešiteľným ukazovateľom pre obyvateľov je aj výška celkového dlhu na obyvateľa, ktorá sa rovná 0 EUR.

Z vybraných miest nášho VÚC sa na 11. mieste umiestnil Sliach, 42. bola Banská Bystrica, 60. Zvolen, 64. Žiar nad Hronom a na 83. Žarnovica.

Pán primátor, ako hodnotíte také vysoké postavenie v rebríčku najlepšie hospodáriacich miest a obcí na Slovensku?

Som rád, že po rokoch stagnácie, či dokonca mierneho zhoršovania ukazovateľov hospodárenia som po nástupe do funkcie primátora spolu s poslancami nastolili od začiatku roka 2011 trend nekompromisného zlepšovania hospodárenia v meste. Toto rozhodnutie sa dnes ukazuje ako správne.

Môžete byť konkrétnejší? Existuje na to recept?

Je za tým kopec práce a ťažkých rozhodnutí, ktoré sa v zastupiteľstve nie vždy rodili ľahko. Na prvé miesto by som však určite zaradil sprehľadnenie finančných tokov v meste, nový manažment a zodpovedné hospodárenie vo všetkých organizáciách a

podnikoch mesta. Vyšli sme sa však drastickým škrtom, ktoré by uvrhli mesto do stagnácie. Práve naopak, rekonštruujeme, opravujeme, stavíme a pomáhame všade tam, kde je to čo i len trochu možné.

Iným mestám v našom kraji sa až tak nedarí, snáď s výnimkou Sliachu. Čo znamená takýto výsledok pre samotné mesto akým je Nová Baňa?

Zároveň výbornou reklamou pre naše mesto a dobrou cestou k naplneniu ambície byť dobrým miestom pre život. A je len na nás, aby sme tento trend udržali. Tiež som rád, že poslanci v Novej Bani pochopili, že politikárčením naše mesto živé nie je a dohoda na kompromisoch je len a len na prospech obyvateľov nášho mesta.

-red-

Tento výsledok je záväzkom. z dostupného zdroja INEKO

INEKO (Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy) je mimovládna nezisková organizácia, ktorá podporuje ekonomické a sociálne reformy s cieľom odstraňovať prekážky dlhodobého pozitívneho vývoja slovenskej ekonomiky a spoločnosti.

Cieľom projektu neziskovej organizácie INEKO Hospodárenie miest, obcí a VÚC je poskytnúť širokej verejnosti relevantné údaje o hospodárení každej obce od roku 2006. Vďaka časovým radom si môže návštevník navyše porovnať snahu jednotlivých starostov o finančné zdravie mesta. Projekt finančne podporuje OPEN SOCIETY INSTITUTE.

INEKO pri tvorbe rebríčka vychádzal z údajov Ministerstva financií SR a účtovných ukazovateľov jednotlivých miest za obdobie rokov 2008 – 2011. Výsledné skóre mohlo dosiahnuť hodnoty -3 až +3, pričom vyššia predstavuje lepšie finančné zdravie. Nová Baňa s celkovým skóre + 2,6 sa zaradila do kategórie VYBORNÉ FINANČNÉ ZDRAVIE.

V rebríčku najlepšie hospodáriacich miest sa pred Novú Baňu dostalo len Kysucké Nové Mesto s celkovým skóre +2,7. Jeho dlh na jedného obyvateľa je síce 5 EUR, ale Novú Baňu predbehlo v iných ukazovateľoch. Medzi päť najdôležitejších ukazovateľov finančnej stability, ktoré rozhodli o úspechu starého baníckeho mesta na strednom Pohroní, patrí celkový dlh, dlhová služba, výška záväzkov aspoň 60 dní

poradie	Mesto	počet obyv.	okres	skóre
1.	Kysucké Nové Mesto	16 264	Kysucké Nové Mesto	2,7
2.	Nová Baňa	7 400	Žarnovica	2,6
3.	Svätý Jur	5 258	Pezinok	2,4
64.	Žiar nad Hronom	19 298	Žiar nad Hronom	1,0
74.	Kremnica	5 425	Žiar nad Hronom	0,9
82.	Banská Štiavnica	10 468	Banská štiavnica	0,8
83.	Žarnovica	6 335	Žarnovica	0,8

Porovnanie umiestnenia okolitých miest v rebríčku INEKO

Na Štáloch je veselo

Prvá augustová nedeľa 2012 bola pre nás, pracovníkov Mestského úradu v Novej Bani, oddelenia kultúry a informácií, veľkým očakávaním a napätím, pretože sa prvýkrát v amfiteátri Tajch v Novej Bani konalo vystúpenie folklórnych skupín z novobanského mikroregiónu a pozvanie prijali aj kysucké heligónkarky. Veľkým lákadlom pre všetkých bolo vystúpenie FS Detva. Po technických prípravách pred vystúpením, s ktorými nám pomáhali naši stáli dobrovoľníci a chlapci z mládežníckeho parlamentu, sme o 15. hodine mohli otvoriť prvý ročník NA ŠTÁLOCH JE VESELO, ktorý profesionálne moderovala predsedníčka komisie kultúry, vzdelávania, mládeže a športu pri MsZ v Novej Bani Katarína Štrbová. Ako prví sa nám predstavili hudobníci zo skupiny KLOPAČKA, po nich pokračovali speváčky zo speváckej skupiny DELINKA z Hronského Beňadika a HRONA z Brehov. Potom sa nám predviedli svojim zvučným hlasom FSk Gajdoši z Veľkej Lehoty. Ich piesne boli sprevádzané hrou na gajdách, ktorú nám predviedol gajdoš Paľko Garaj z Veľkej Lehoty. Ako poslední z mikroregiónu sa nám predstavili naši domáci FS Vinička s heligónkarom Jožkom Suchým. Po nich prišli na rad naši hostia-heligónkarky sestry Bacmaňákové z Osčadnice a Vlasta Mudriková

zo Skalitého. Folklórny súbor Detva ukončil podujatie svojimi typickými ukázkami tanca a spevom im príznačným. Hoci bolo veľmi teplo, tanečníkom to nič nebralo z ich kvality.

Počas podujatia si mohli prítomní potešiť srdce výrobkami remeselníkov, ľudových umelcov a pozrieť sa na šikovné ruky hrnčiara pána Fialu z Brehov, ktorý nám predvádzal ukážky práce na hrnčiarskom kruhu. Krásne vyrezávané drevené sochy, ktoré zdobili pódium po oboch stranách, nám zapožičal pán Štefan Šály z Hrabín, za čo mu ďakujeme.

Slniečko a dobrá nálada nás neopúšťali počas celého podujatia. Diváci odchádzali spokojní, a to je pre nás tá najväčšia odmena. Nám ostáva nič iné len veriť, že sa takto stretneme opäť o rok.

Ďakujeme prevádzkovateľom Penziónu Tajch v Novej Bani, rodine Hollej, za poskytnutie priestorov a občerstvenia v podobe kapustnice pre všetkých účinkujúcich a seriózny prístup počas prípravy a konania podujatia.

Text: **Bc. Iveta Lukáčová**,
Oddelenie kultúry a informácií, MsÚ Nová Baňa
Foto: **-LB-**

POPOLUDNIE PRI PESNIČKE

Program v radničnom parku pod názvom „Popoludnie pri pesničke“ nás príjemne potešil 26. augusta 2012. Bolo to spoločné vystúpenie SS Jesienky a DH Novobanskí seniori. Radničný park bol dôkazom toho, že spevácka skupina Jesienka pod vedením Ing. Evy Zalaiovej, s hudobným sprievodom pána Ctibora Šályho na harmonike a dychová hudba

Ing. Július Uhrecký, stále bavia ľudí bez rozdielu veku. Jesienky svoje vystúpenie doplnili aj sprievodným slovom pani Zuzany Wolfovej. Zazneli nielen polky, tangá, česká pesnička, ale i piesne z nášho regiónu. Veľký potlesk a spev z radov obecnstva bol odmenou za príjemne strávené nedeľné popoludnie.

Text a foto:
Mgr. Lenka Bieliková

Štatistický úrad SR zverejnil nové údaje

K 21. máju 2011, k rozhodujúceho okamihu sčítania obyvateľov, domov a bytov v Slovenskej republike z celkového počtu trvalo bývajúcich obyvateľov (5 397 036) najvýraznejšie zastúpení obyvatelia slovenskej národnosti (80,7 %), maďarskej národnosti (8,5 %) a rómskej národnosti (2 %). Za desať rokov pribudlo v absolútnych číslach najviac trvalo bývajúcich obyvateľov hlásiacich sa k rómskej, rusínskej, moravskej a poľskej národnosti. Naopak, za rovnaké obdobie sa najvýraznejšie znížil počet trvalo bývajúcich obyvateľov slovenskej, maďarskej, českej, ukrajinskej a nemeckej národnosti. Aj tieto údaje obsahuje publikácia Základné údaje zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011, obyvateľstvo podľa národnosti, ktorú v týchto dňoch vydal Štatistický úrad SR.

Z definitívnych výsledkov minuloročného sčítania vyplýva, že k rozhodujúceho okamihu sčítania sme mali na Slovensku napr. 37 obcí, v ktorých žili len obyvatelia slovenskej národnosti, 363 obcí, v ktorých sa 50 a viac percent obyvateľov prihlásilo k maďarskej národnosti a 17 obcí s 50-percentným a vyšším podielom trvalo bývajúcich obyvateľov rómskej národnosti. Národnosť, ale aj náboženské vyznanie si obyvatelia vyznačovali alebo zapisovali výlučne na základe vlastného rozhodnutia.

Práve z odpovedí o náboženskom vyznaní je zostavená ďalšia z publikácií Štatistického úradu SR, ktorá vychádza pod názvom Základné údaje zo Sčítania obyvateľov,

domov a bytov 2011, obyvateľstvo podľa náboženského vyznania. Zverejnené údaje potvrdzujú, že najpočetnejšími registrovanými cirkvami u nás sú Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike (62 %, t. j. 3 347 277), Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku (5,9 %, t. j. 316 250), Gréckokatolícka cirkev v Slovenskej republike (3,8 %, t. j. 206 871) a Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku (1,8 %, t. j. 98 797). V porovnaní s výsledkami sčítania v roku 2001 všetky štyri najpočetnejšie registrované cirkvi zaznamenali pokles obyvateľov deklarujúcich účasť na náboženskom živote alebo vzťah k nim. Od roku 2001 sa mierne zvýšil počet obyvateľov bez vyznania. K rozhodujúceho okamihu sčítania boli v Slovenskej republike 3 obce, v ktorých sa všetci trvalo býajúci obyvatelia prihlásili k rímskokatolíckej cirkvi a 10 obcí, v ktorých účasť na náboženskom živote alebo vzťah k rímskokatolíckej cirkvi neuviedol ani jeden z obyvateľov s trvalým pobytom. Viac ako 50 % trvalo bývajúcich obyvateľov bez vyznania malo 5 obcí v okresoch Rimavská Sobota, Rožňava a Revúca.

Podrobné údaje o národnosti a náboženskom vyznaní trvalo bývajúcich obyvateľov za SR, kraje, okresy a obce, ktoré rozširujú doteraz publikované dáta zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011, sú verejne dostupné na internetových stránkach Štatistického úradu SR www.statistics.sk a www.scitanie2011.sk. **Mgr. Ľudmila Rajňohová.**

Zdroj:ŠÚSR

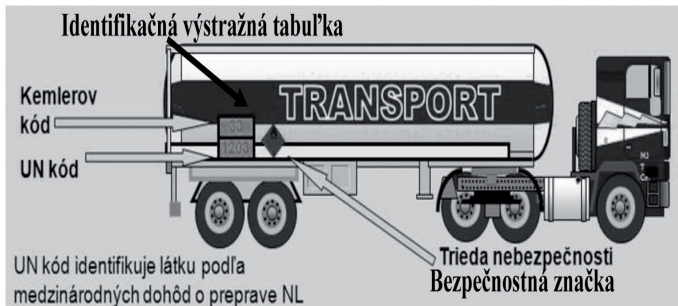
KAŽDODENNÁ SÚČASŤ NÁŠHO ŽIVOTA
TÝKA SA TO NÁS VŠETKÝCH

Vážení čitatelia, ako vodič motorového vozidla

ste účastníkom dopravnej nehody spojenej s únikom nebezpečnej látky. Čo je potrebné okamžite vykonať?

Vozidlo prepravujúce nebezpečnú látku je označené:

- **identifikačnou výstražnou tabuľkou** - oranžovo sfarbená tabuľka s čiernym popisom s identifikačným číslom látky (UN kód; príklad: benzín 1203) a stupňom nebezpečnosti (Kemlerov kód; príklad: 33 – horľavina II. stupňa)
- **bezpečnostná značka** – piktogram vyjadrujúci triedu nebezpečnosti nebezpečnej látky

KONAJTE!

- Odstavte vozidlo, podľa možnosti mimo dosah pôsobenia nebezpečnej látky tak, aby bola zachovaná prejazdnosť komunikácie pre záchranné jednotky.
- Ak ste sa neočakávane ocitli v dosahu pôsobenia nebezpečnej látky, zastavte motor vozidla a urýchlene opustite kontaminovaný priestor.
- Bez ohrozenia vlastnej osoby zistite čo sa stalo. V žiadnom prípade sa **nepribližujte** k havarovanému vozidlu, z ktorého uniká nebezpečná látka.
- Oznámte nehodu na linke 112 alebo na niektoré z čísel zložiek integrovaného záchranného systému, **s prípadným popisom identifikačných výstražných tabuliek a bezpečnostných značiek, ktorými je havarované vozidlo opatrené.**
- Nedotýkajte sa nebezpečnej látky ani predmetov, ktoré by ňou mohli byť kontaminované.
- Po príchode záchranárov sa riadte pokynmi veliteľa zásahu.

PAMÄTAJTE!

/osoby zúčastnené dopravnej nehody spojenej s únikom nebezpečnej látky/

- Nebezpečná látka v plynnom stave sa vždy šíri v smere vetra.
- Únik z ohrozeného priestoru voľte vždy kolmo na smer vetra.
- Ochranná maska alebo improvizované prostriedky ochrany jednotlivca slúžia len na rýchly únik z kontaminovaného priestoru nie na pohyb v ňom.
- Pri ochrane dýchacích ciest použite látkovú, prípadne papierovú vreckovku preloženú vo viacerých vrstvách podľa možnosti navlhčenú vodou.
- Rýchly odsun zo zamoreného územia (z kontaminovaného územia).

VTÚ a KM a civilnej ochrany SI. Ľupča, Odbor CO a KR Obú Žiar nad Hronom

Pokračovanie nabudúce

INZERCIA

Oslavy 68.výročia SNP

... a čo i dušu dáš
v tom boji divokom,
mor ty len, a voľ nebyť,
ako byť otrokom.

Zo Slobodného vysielacza v Banskej Bystrici zazneli verše básnika Sama Chalupku a zvučka z pera majstra Cikkera. Podplukovník Ján Golian, veliteľ pozemného vojska, vydal dohovorený utajený rozkaz: „Začnite s vystahovaním!“. Bol 29.august 1944. Slováci povstali proti agresorovi a zaradili sa medzi víťazné krajiny druhej svetovej vojny.

Oslavy 68. výročia v meste sa konali 24.8.2012 o desiatej hodine. Mali tradičný priebeh. Po odznení hymny predniesla báseň poslankyňa mesta Katka Štrbová. K pomníku na námestí položili za zvukov chorálu kytice zástupcovia vedenia mesta, Zväzu protifašistických bojovníkov a politických strán. Účastníkov osláv privítal primátor mesta Mgr. Ján Havran. Slávnostný príhovor predniesol predseda ZO SZPB v Novej Bani Stanislav Štamposký. Členky speváckej skupiny Jesienka s akordeonistom Ctiborom Šálym zaspievali tri pekné, tematicky ladené piesne. Účastníkom osláv poďakoval primátor Mgr. Havran. Pripomenul, že na historickú udalosť SNP a na tých, ktorí obetovali svoje životy, aby sme mohli žiť slobodne, nemôžeme zabúdať.

Text: juhr
Foto: -LB-

Štálani v Argentíne

Končí sa prvá svetová vojna. Padlých vojakov bolo zo Štálov 53. Najkrajších, najsilnejších, najzdravších chlapov. Veď nevydarení krpci a šmatlaví sa do vojenských radov nedostali. Krstné i birmovné matere si obsypali príbuznými sirotami. I v našej rodine pri stole pribudli štyria. Tak prikazovala viera i rodová väzba.

Len čo sa padlých prázdne stoličky odstránili a chod rozbitých domácností polepil, prišla prvá hospodárska kríza. Bezmajetní sa rozhodli za robotou odísť do cudziny - do Francie, Belgicka, Holandska.

Štefan Franc z Repiska fárál v soľnej bani v Amerike, Emil Tužinský Gelov vo Francii, robil na farme, Karol Budinský Rígliv v Kanade. Všetci boli gramotní. Česká spoločnosť na zámorskú lodnú prepravu Šifeno-Polabie v roku 1929 brala na loď smerujúcu do Južnej Ameriky i negramotných. Na tejto lodi sa ocitli i dvaja Štálani. V ruke mám cestovný pas č. 5366 na meno Anton Tužinský Jamin. Tónov spolucestujúci bol Štefan Búry Kolibský. Obaja boli ženatí a detní. Dňa 24. mája 1929 nasadli na „šif“ v Norinbergu. Po troch týždňoch pristáli v Južnej Amerike, v Colorádo - Pedito. V sústreďenom tábore ich odblíhali a odvšivili. V tábore bolo cez tisíc uchádzačov o robotu. Španielsky ani anglicky nevedeli. Naši dvaja Štálani si na stravu začali zarábať hudbou. Anton si sám zhotovil akési gajdy, Štefan píšťalu. Karakasom sa ozývala pravá štálska melódia.

Lenže prišli sem aj niečo zarobiť. Našli si najlepšiu robotu celého dvojročného pobytu - s flintami v rukách strážili veľké farmy, ktoré ničili premnožené klokany. Tieto vačice potkanie spásali celé plantáže. Dobrodruhovia Tóno a Števo cez deň oplotovali plochy pichľavými kaktusmi. V noci strieľali túto háveď, ktorá sa cez diery v plote dobýjala na kukuričné polia. Flinta v ruke lákavé, pichľavý plot ale nie. Preto sa pohli ďalej. Dva mesiace prekladali veľké balíky v depe. Potom sa ocitli znova na farme, tentoraz na sladké zemiaky. Keď sa im sladkých krumpľov zunovalo, pracovali vo fabrike, ktorá vyrábala železničné podvozky. Tam sa ich zručnosť osvedčila. Výmyselník Tóno z kovového odpadu vo voľnom čase robil nože, nožnice, zväral,

nitoval, vrátil, píliť, montoval. Na život si nesťažovali. Lenže doma ženy, deti chceli tiež jesť. Doláre nie a nie našetriť. Domov doteraz neposlali ani päťáka. Ženy pýtali, na mužov čakali. Šif-karta na loď do Európy stála celý majetok. Kedy by oni na cestu zarobili... A tak rozhodli. Keďže písať nevedeli, požiadali cez Červený kríž o podporu na návrat domov. Ten na slovenské Štále oznámil, že návrat je možný, len ak niekto kúpi šif-kartu naspäť do Európy. Doma ženy chodia za richtárom s prosbou o pomoc. Čo si oni doma bez mužov počnú? A deti rastú, idú do školy. Šaty, topánky, šlabikár... Vtedajší richtár Novej Bane, Peter Wolf - Štefanov, diktuje písařovi do lajstra záznam: „Reprezentanti Karol Helc, Šlosiar, Ján Polnischer Lietajov, Juraj Tužinský Medvedov, Jozef Raffaj Mogoňa, Ján Wolf z Čierneho Líhu, sa zložia na dve šif-karty z Colorada - Pedito pre dvoch márotnatných synov mesta k svojim rodinám. Písař Jozef Franc všetko zariadi. Zistí, aké imanie dve rodiny majú. Tónovu parcelu na Dlhej Lúke pri Medvedovom kríži si začal užívať Helc. Štefov pozemok na Tajchu kúpil Paľo Tencer. Stará Kolibčianka obetovala Zajačiu lúku pod horou. Všetko zaprotokolované. Červený kríž a šporkasa dopravili huncútov spod Vojsína do svojich rodín. V päťdesiatych rokoch minulého storočia obaja fuškusi kosili Jančove lúky aj s ďalšími piatimi koscami, patriace Tónovi Holému z Richtárovho vrchu. Sám osobne som pri tom kosení bol a ich neuveriteľné zážitky spoza rovniaka som i zaznačil. Nemôžem nepripomenúť - v tom týždni, keď prišiel Tóno domov, zastrelili „farštyni“ v Topoľčianskej obore pytlíaka Lojza Jaminho, staršieho Tónovho brata. Stalo sa to v roku 1931. Trvalo niekoľko rokov, kým Tóno a Števo svoje dľžoby za „exkluzívnu dovolenku“ za veľkú mláku trvajúcú skoro tri roky, splatili. Mrzelo by ma, keby sa skutočný príbeh nepripomenul. Zem slovenská ich oboch dávno prikryla. Za huncútstvo a odvahu im ďakujem. Príbeh je poučný. Keby strýc Tóno Jamin a strýc Štefan Kolibský žili teraz ani v túto hospodársku krízu by biedu netreli. Ženy i deti by pod chladným Vojsínom nasýtli. Voľačo by vyhúťali, veď odvážnym šťastie praje.

Š. W. Slameník

Mestské zastupiteľstvo dňa 27.8.2012

Zobralo na vedomie:

- kontrolu plnenia uznesení prijatých na MsZ konanom dňa 27.06.2012,
- plnenie rozpočtu mesta Nová Baňa za I. polrok 2012 vrátane plnenia programov,
- plnenie plánu nákladov a výnosov Informačného centra za I. polrok 2012,
- správu o hospodárení Technických služieb mesta Nová Baňa za I. polrok 2012,
- správu o činnosti mestskej polície za prvý polrok 2012.

Schválilo:

- 10. zmenu rozpočtu mesta Nová Baňa v roku 2012,
- spôsob a nájom nehnuteľností, ako prípad hodný osobitného zreteľa, časť pozemku parc. č. 6320/2 o výmere 5 720 m², v lokalite Pod sekvojou pre Občianske združenie Lyžiar mesta Nová Baňa na dobu 10 rokov vo výške nájomného za 1,00 EURO ročne, za účelom vybudovania cyklistického parku (bike parku) pre mládež v Novej Bani,
- uzatvorenie zmluvy o budúcej kúpnej zmluve na predaj nehnuteľnosti parc. č. 6345/36 o výmere 3 734 m² pre Evu Koristovú, trvale bytom Nová Baňa, Štúrova 788/22, za účelom využitia pozemku na výstavbu rodinného domu.

Úplné znenie uznesení je zverejnené na úradnej tabuli mesta Nová Baňa a tiež na internetovej stránke mesta www.novabana.sk.

Marta Müllerová,
odborný referent

**Pohronské múzeum
v Novej Bani**

Neodmysliteľnou súčasťou ľudského bytia je čas, keď človek naberá nové poznatky, skúsenosti a zručnosti. Učiť sa začne prakticky už od narodenia. Každým svojim ďalším krokom v sebe postupne formuje bytosť, ktorá určuje jeho charakter do ďalšieho života. Popri základných poznatkoch, ktoré získavame od svojho najbližšieho okolia, sú mimoriadne dôležité tiež tie, akéhosi všeobecne uznaného „vyššieho významu“. Pre ich nadobúdanie si ľudstvo už od dávnych čias vytvorilo zložitý systém postupného vzdelávania sa, ktoré si pomenovalo školou. A boli to práve školské lavice, kde získavali základy vzdelanosti aj najstarší obyvatelia Novej Bane.

Hoci písomne doložené počiatky školstva v Novej Bani siahajú až do konca 16. storočia, je nepochybné, že tu systém vzdelávania detí a mládeže fungoval ďaleko predtým. Predpokladá sa, že mestská škola existovala už v polovici 14. storočia. Hlavnú zásluhu na tom mali zväčša tie najvzdelanejšie osobnosti, vďaka čomu vyučovanie vždy šlo ruka v ruke s náboženstvom a najstaršie školy vznikali v tesnej blízkosti fár, kláštorov či kostolov.

V prípade Novej Bane bolo rozhodujúcim faktorom baničstvo, respektíve banskí úradníci, ktorým záležalo na adekvátnom vzdelaní svojich detí. Značný vplyv však mala aj blízkosť opátstva v Hronskom Beňadiku, ktoré bolo v danom období hlavným kultúrnym centrom na strednom Pohroní.

Prvá písomná zmienka o rektorovi školy v Novej Bani však pochádza až z roku 1591. V nej sa spomína istý Gregor „Schulmeister“, ktorý bol zároveň členom mestskej rady. V 17. storočí sú už známe mená viacerých učiteľov: Michal Kaufmann, Martin Mufty, Daniel Czech, Baltazár Caban, Krištof Fickenwirth, Martin Bóry, Ondrej Lukavický, Martin Scapalides, Juraj Michaelis, Juraj Žarnocaj, Tobiáš Czutka, Daniel Zubek či Jakub Róth. Známe sú tiež mená novobanských učiteľov v 18. storočí, čo svedčí o stálej existencii a kontinuite školstva v meste.

Škola bola pod dohľadom mestskej rady, ktorá zvyčajne vyberala a platila aj učiteľa. Menšie školné tiež pravdepodobne platili aj deti. Za rektora boli do školy v Novej Bani povolávaní učiteľia z iných miest. Napríklad istý Bálint Czech pochádzal z Banskej Belej, Michal Kaufmann bol povolávaný

„Ak sa má stať človek človekom, musí sa vzdelávať.“

(Ján Amos Komenský)

z Kremnice, ďalší napríklad z Krupiny. Odbornú zdatnosť nového učiteľa si samozrejme museli najskôr otestovať, čo znamenalo, že musel prejsť akýmsi skúšobným školským vyučovaním. Ak sa ako učiteľ osvedčil, mesto ho pohostilo a niečím i obdarilo. Následne sa už mohol ujať svojej funkcie, avšak naďalej zostával pod drobnohľadom mestskej rady, ktorá kontrolovala jeho správanie sa aj mimo školy.

Plat učiteľa v 17. storočí činil 33 až 66 zlatých (v závislosti od počtu žiakov), pričom dostával časť z mestského obilia (najmä na Vianoce a Veľkú noc). Rektor musel následne zo svojho platu vydržiať aspoň jedného pomocného učiteľa či dokonca spevákov (tzv. kantorí, ktorí učili hlavne spev, prípadne zastupovali aj výučbu ďalších predmetov). Príjmy, ktoré mu po tom všetkom zostali, boli natoľko nízke, že mnohí učiteľia doslova „treli biedu“ a žili vo veľmi skromných, často až nedôstojných podmienkach. Koncom 17. storočia dostával rektor za vyučovanie na každého žiaka ročne 1 zlatý a pomocný učiteľ zas týždenne 7 grajciarov. O ich nízkej životnej úrovni svedčí žiadosť dvoch novobanských učiteľov z roku 1764, v ktorej prosili mestskú radu o pridelenie prírmaného bytu, pretože doposiaľ museli bývať v miestnosti mestskej školy, v ktorej zároveň aj vyučovali. Mestská rada prispievala na ubytovanie učiteľov ročne sumou len 1,50 zlatých a dvomi vozmi dreva na kúrenie. Aj z toho dôvodu im bolo v neskoršom období umožnené privyrobiť si ďalšími vedľajšími činnosťami, ako napríklad povolením čapovania pálenky. Novobanský rektor tiež viedol kapelu, ktorá hrávala a spievala pri voľbe nového richtára (zvyčajne tradičné „Te Deum“), za čo dostal čestnú odmenu 50-60 denárov. Často robil tiež rôzne písomné práce či kontroloval mestské vyúčtovania. Najčastejším javom bývalo, že učiteľ vykonával zároveň aj funkciu organistu. Okrem toho si privyrobovali spevni po domoch so žiakmi (tzv. kantácie) alebo na pohreboch. Dokonca so žiakmi nacvičoval divadelné predstavenia, ktoré sa následne hrali pri významných príležitostiach. Dochovali sa tiež zmienky o tom, že učiteľ bol zároveň zvonárom, ba dokonca opravoval mestské hodiny či rybárčil pre mesto! Typickou úlohou učiteľov tiež bolo pečenie hostií, na ktoré dostávali od mesta 5 meríc obilia ročne (cca 360 l) alebo zvonenie na zvonoch počas búrky. Učiteľ mal byť za každých okolností nielen vedomostnou, ale tiež mravnou autoritou. Rôzne sťažnosti na nich sa však začali množiť predovšetkým od polovice 18.

storočia, keď sa mešťania sťažovali na nekvalitnú výučbu a na to, že „mládež neučila poriadku“. Známý je tiež prípad z roku 1766, keď mestská rada prepustila mestského učiteľa, pretože vo večerných hodinách spolu s rektorom novobanskej školy robili po meste rôzne výtržnosti a dokonca chovali v budove školy poľovnícke psy. Žiaľ, nevieme, ako dopadol v tejto situácii aj samotný rektor.

Všeobecne však možno povedať, že postavenie učiteľa v tomto období ešte ani zďaleka nezodpovedalo svojmu významu. Okrem mimoriadne nízkeho ohodnotenia a ocenenia ich práce boli často podceňovaní aj spoločensky. Keď napríklad v roku 1770 žiadal novobanský rektor školy Ferdinand Hiraj s dvomi pomocnými učiteľmi prijatie za občanov Novej Bane, mestská rada túto žiadosť odmietla bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia. Napriek tomu sa však hospodárske a spoločenské postavenie učiteľov začalo od 18. storočia pomaly zlepšovať. Žiaci sa v škole delili na menších a väčších, ktorí sa nazývali „Studenten“. O ich prijatí do školy rozhodovalo zasadnutie miest na valnom zhromaždení. To napríklad ustanovilo, že nebolo možné prijáť do školy potulujúcich žiakov, čiže takých, ktorí chodia do školy „raz tam, raz inde“. Toto rozhodnutie malo zabezpečiť v škole patričný poriadok, pretože už koncom 16. storočia sa sťažovali na nedostatočnú disciplínu zo strany žiakov. Žiadalo sa tiež, aby sa mestská rada viac starala o školu, a rektor aby viac dozeral a usmerňoval mládež. Učiteľ mal byť preto ostrážitý a všestranný. Žiakov mal vychovávať tak, aby z nich vyrástli poriadni ľudia a predovšetkým mešťania schopní „vo vede, hospodárení a bojovaní“.

Žiaľ, dochovalo sa nám len veľmi málo učebnoporiadku a osnovách v novobanskej škole. Žiaci sa učili všeobecné základné poznatky a samozrejme latinský jazyk. Ovládanie latinčiny bolo v tomto období nevyhnutnosťou. Všetky spisy, agendy, nariadenia, zápisy či listiny boli písané najčastejšie v tomto jazyku. Znamenite ovládať ju museli napríklad študenti, ktorí sa rozhodli pre kariéru notárov. V roku 1647 zas na učiteľov prizvukovali, aby vyučovali predovšetkým katechizmus a akési „artium cunabulis“, čo možno doslovne preložiť ako „umenie kolísky“, respektíve „rodiska“ či „vlasti“. Jednalo sa tak s najväčšou pravdepodobnosťou nielen o výučbu všeobecných dejín, ale aj tých, v dnešnej dobe nazývaných regionálnych. Dokonca v roku 1658 vyšlo v Kremnici nariadenie, aby vo väčších mestách žiaci v školách v

rámci vzdelávania čítali diela tých istých autorov, v menších mestách zas aby sa prispôbili „ad captum iuventutis“, čiže knihy prírmané k „pochopeniu“ mládeže. Do dobovej didaktiky boli prirodzene začlenené aj diela vtedajšej najvýraznejšej osobnosti a authority - Jána Amosa Komenského.

Z vizitácie z roku 1778 sa dozvedáme, že rektorom školy bol Ján Polgrády. Bol to katolík, ktorý vedel nemecky, slovensky a čiastočne maďarsky. V Novej Bani vyučoval hudbu, čítanie, písanie a aritmetiku. Zo strany úradníkov, ktorí boli väčšinou nemeckej národnosti, bola v 18. storočí značná snaha, aby sa začala na škole vyučovať vtedy už ustupujúca nemčina. Silné slovenské zastúpenie v meste to však znemožnilo.

O umiestnení najstaršej budovy školy v Novej Bani nevieme prakticky nič. Môžeme len predpokladať, že sa nachádzala kdesi v blízkosti budovy fary. Zo školskej vizitácie z polovice 18. storočia sa dozvedáme, že budova školy bola úplne nevyhovujúca, pretože mala len dve miestnosti. V jednej býval rektor s rodinou, v druhej sa vyučovalo. (Aj táto zmienka sa však určite nevzťahuje na vôbec pôvodnú školskú budovu, ktorá mala len jedinú miestnosť!) Na základe tejto vizitácie dostalo mesto príkaz postaviť novú školu. S jej výstavbou však začalo až v roku 1767.

V tomto období sa učiteľia sťažovali na veľmi zlú dochádzku. Avšak už v roku 1797 požiadala mestská rada Uhorskú korunu o povolenie stavby novej školskej budovy, pretože počet žiakov neustále narastal. Na stavbu ale peniaze neboli, a tak komora povolila pre tento účel kúpu domu po Ignácovi Halwaxovi za 2000 zlatých. Z kanonickej vizitácie z roku 1804 sa dozvedáme, že budova školy bola síce z kvalitného materiálu, avšak už potrebovala opravu.

V predchádzajúcich riadkoch boli uverejnené najstaršie poznatky o počiatkoch školstva a organizovaného vzdelávania v Novej Bani. Do dnešných čias sa nám, žiaľ, zachovalo žiaľostne málo informácií, ktoré by umožňovali rozobrať túto tému podrobnejšie. Početnejšie množstvo informácií, o ktoré sa možno oprieť, existuje až z konca 19. storočia. V nasledovnom období totiž nastal rozmach vo vzdelávaní v meste v podobe vzniku a rozrastania sa nových škôl, ktoré ponúkali priestor nielen pre obšírnejšie štúdium, ale tiež pre väčší počet študentov a ich pedagógov.

Mgr. Hana Beňušová,
Pohronské múzeum

Majstrovstvá v splave netradičných plavidiel

V rámci programu Brežských remeselných dvorov uskutočnilo OZ Lodenica pod orechmi už piaty ročník splavu netradičných plavidiel. Po skúsenostiach z predchádzajúcich ročníkov, kedy počet ľudí ochotných zostrojiť plavidlo postupne klesal, sa organizátori rozhodli dať tomuto podujatiu nový šat. V snahe zaktivizovať obce v okolí Hrona vznikli Majstrovstvá pohronských obcí v splave netradičných plavidiel. Svetlo sveta uzreli prvé oficiálne propozície pre dve kategórie (obce a jednotlivci). Opäť sa však potvrdilo, že základom netradičného splavu sú predovšetkým netradične nadšení jednotlivci. V nedeľu pri prezentácii účastníkov sme boli milo prekvapení, keď sme zapísali 10 posádok s trefnými názvami plavidiel. Ale keď sme ich uvideli v celej ich kráse, boli sme nadšení! 5. ročník netradičného splavu otvoril TANK T – 34, 052 so svojou trojčlennou posádkou. Nechýbali pokriky v ruskom jazyku a dokonca palebne akčná posádka. Za ním postupne vody Hrona splavili BABY NA VANDROVKE, LYŽIAR OLYMPIONIK, posteľ v štýle filmu SLNKO, SENO, JAHODY; PIGLAJZ, LONDÝNSKY POSCHODOVÝ AUTOBUS so slovenskými olympionikmi, BREŽSKÍ FURMANI, MEXICKÍ KORZÁRI, profesionáli – KORYTÁRI zo Psiar. Záver patril NOEMOVEJ ARCHE. Trojčlenná porota v zložení starosta obce Brehy, starostka mesta Třebčín z ČR a predsedníčka OZ Brežan mala naozaj ťažkú úlohu. Ani jednému plavidlu nechýbal vtip, prepracované detaily na kostýmoch a bolo evidentné, že všetci, ktorí si dali námahu s výrobou plavidla, to

robili s tým správnym zánietením a v duchu zábavy pre všetkých. Po chvíľkovej náročnej rozprave dospela porota k tomu, že na prvom mieste sa umiestnil TANK T – 34, 052, druhé miesto obsadila jednoducho, ale trefne vyhotovená posteľ s originálnou posádkou pod názvom SLNKO, SENO, JAHODY a na treťom mieste skončili FURMANI z BREHOV v podaní rodiny Hrnčiarovcov (pravidelní účastníci tejto akcie).

Všetky ďalšie plavidlá boli vyhodnotené a ocenené podľa štedrého verdiktu poroty. Na veľkú radosť organizátora sa tvorcovia všetkých plavidiel stretli v Pekárskom dvore u Mikuškov, kde zakončili tento krásny deň pri občerstvení a v sprievode perfektnej muziky zorganizovanej jedným z účastníkov plavidiel, Paľkom Škodom. Organizačný tím môže bez výčitek svedomia vyhodnotiť tento 5. ročník ako najvydarenejší po všetkých stránkach, a to hlavne vďaka ľuďom, ktorí sú ochotní obetovať vlastný čas na zostrojenie plavidla a jeho prezentáciu. Pod úspech tejto akcie sa podpísali aj ľudia a firmy, ktorí ju podporili finančne alebo materiálne. Touto cestou im ďakujeme: ŠPORT BAR – BREHY, SC ZAMKON – Jozef Barniak, NOVOMALT s.r.o. – Milan Rafaj a Jozef Vrana, DIVEKAS – Karol Gellen Želiezovce, Róbert Brodziansky Brehy, Ľuboš Hrnčiar Brehy, Farma Boroš, Caprin s.r.o. Nová Baňa, Ľubomíra Šaturová Brehy, OcÚ Brehy a Juraj Tencer.

Text a foto: Maťo a Eva Mikuškovci,
OZ Lodenica pod orechmi

INZERCIA

DOBYTIE TAJCHU

Obľúbené rekreačné stredisko Tajch sa v poslednú augustovú nedeľu zmenilo na pevnosť. Tento atraktívny outdoor tréning bol pripravený pre mladších a starších žiakov nášho futbalového klubu, no v každom z troch tímov malo zastúpenie aj stotočné dievča. Po registrácii a úvodných pokynoch sa nadšení bojovníci bez váhania pustili do plnenia úloh pod dohľadom skúseného kouča aj svojho trénera. V prvej museli z lana vytvoriť magický štvorec, aby zachránili zem pred trvalým zatmením slnka. Zdá sa to veľmi jednoduché, no so zaviazanými očami úloha zrazu nebola až taká jednoduchá. Takto si však mohli precvičiť mimozmyslové vnímanie. Pri ďalšom stanovišti učili mimozemšťanov hrať futbal. Mali to o to ťažšie, že boli „slepi“ a poznali len päť pokynov. Cieľom bolo nacvičiť si úlohu nielen hráča, ale aj trénera. Nasledujúca úloha sa odohrávala vo vode. Podľa zadania v kontaminovanej vode prežil len jeden druh zvierat - kačky. Nebezpečný Bart Simpson sa ich snažil postrieľať, preto bolo potrebné ho zneškodniť. Znovu to mali trochu sťažené a podmienkou bolo, aby minimálne jeden člen tímu ostal suchý. Tu sa ukázala vzájomná spolupráca a súhra všetkých hráčov. Keď dookola prešli celý Tajch, dostali sa k nebezpečnej pavučine, cez diery ktorej museli bez dotyku prejsť. Naši bojovníci zas a znovu spojili hlavy dokopy a tímovou prácou zdolali aj tento problém. Precvičili si tak nielen taktiku a stratégiu hry, ale aj svaly. Keď sa dostali na pódium nášho amfiteátru, čakal na nich náš obávaný strážca – had Jumbo (familiárne Jožo). Museli od neho získať magické guľičky. Po odstránení všetkých prekážok ich deti držali v rukách. Na záver si družstvá z indícií, ktoré získali počas dňa, vylúčili

motto celého tréningu „SOCCER“. V nedeľu vyhral modrý tím, no víťazmi boli všetci. Za prekonanie svojho strachu a obrovskú odvahu, tímové nasadenie a nadšenie získal každý tajchový TOTEM. A potom už huráááá spolu s rodičmi na špekačky. Za realizáciu tohto skvelého dňa patrí veľká vďaka Občianskemu združeniu Tajch, Bufetu u Igora, MFK Nová Baňa a Mládežníckemu parlamentu mesta Nová Baňa. Už teraz sa všetci tešia na druhý ročník tejto netradičnej outdoorovej akcie, ktorou sa organizátori snažia o väčšiu aktivitu detí k športu a zmysluplnému využívaniu voľného času.

Lujza Ružičková,
hovorca MPNB

Zuzka, ide sa do Ameriky

Jano „Lučkár“ bol dobrý chlap, aspoň preto, že za desať rokov po svadbe obypal ženu Zuzku ošmami deťmi. Zuzka bola od Huťanov, kde bolo zvykom jedno alebo dve deti. Nebolo jej celkom po chuti toľko deťučenec v dome. V tej dobe hovoriť s mužom na túto tému, no, mohla ľahko vyfasovať zaucho. Najmiernejšia odpoveď bola, že pán farár pri spovedi vždy prikazuje, že so ženou sa nemá iba tak „spat“, treba rodiť deti. Ale pán farár ani raz neprišiel pozrieť, ako žijú tie mnohodedné rodiny. Najstarší syn Martin, keď sa narodilo ôsme dieťa, povedal otcovi: „A toto je nám už na čo?“ Otec odvetil: „To nám Pán Boh požehnal.“ A syn na to: „Ja som nevedel, že s mamou spáva aj Pán Boh.“ V tom už aj utekal von dverami a otec za ním s palicou. Až dve noci spal v susedovom senníku.

Slovensko v tom čase žilo pod maďarskou čižmou, Slováci žili v biede, chodili robotovať na maďare do žatvy, do viníc a na zber zeleniny.

Jano Lučkár bol vychýrený studniar, okrem toho kopal jamy na uskladnenie obilia. Zarábala dosť dobre na tú dobu, bol stroj na robotu, ale pre takú mnohodednú rodinu to všetko bolo málo.

Keď prišiel z dolniakov domov, videl, že z každého kúta kričí bieda. Zuzka mu na pleci plakala, ale pomôcť nemohla, od toľkých detí odísť sa nedalo. Na druhý deň bola nedeľa, Jano bol veľmi pobožný, azda mu Pán Boh vnukne, čo robiť. Ako bolo zvykom, po kostole sa išlo do krčmy k židovi Kóňovi. Len čo tam vkročil, zdrapil ho za kabanicu sused a hovorí:

„Jano, poď, ideme do Ameriky, tu ten vyobliekaný fešák je americký Slovák a organizuje nábor do amerických železniarní. Ideš?“ pýta sa Jano. „Idem,“ odvetí. „No tak idem aj ja,“ hovorí Jano. Zavolali agenta a hneď podpísali zmluvu. Bolo viac takých, čo podpísali, popili si a utekali domov zvestovať novinu.

Tí, čo sa z Ameriky vracali, doniesli do slovenských dedín hodne peňazí. Bol tu ale aj ďalší

problém - odlúčenie od rodiny. Ale hlavné bolo, že prichádzali doláre a z tých sa potom stavali nové chalupy, prikupovali role. Jano cestou domov rozmýšľal, ako túto správu povie Zuzke. Ale bol prekvapený jej stručnou odpoveďou, keď tu nie je robota, tak hujaj aj do Ameriky, mnohí odtiaľ prišli boháči, ináč tu hladom pomrieme.

Zbaliť sa na cestu do Ameriky nebol problém, nebolo čo baliť. Musel sa ponáhľať, loď čakala v Brémach dva týždne. Lučenie netrvalo dlho. Keď je v dome bieda, žiadne bozky nepomáhajú.

Všetko dobre dopadlo, o dva mesiace začali prichádzať prvé doláre, do roka prišiel Jano dvakrát domov, lebo cesta loďou bola drahá. Po troch rokoch prišiel vysmiaty domov od dverí. Objal Zuzku so slovami: „Baľ sa, ideme do Ameriky.“ „Ty si v tej Amerike stratil rozum,“ hovorí Zuzka. „Ja som šetril, okrem toho, čo som ti poslal, som našetрил a kúpil pri kanadských hraniciach malú, lacnú farmu. Dal som za ňu i zálohu.“

Zuzka vyskočila na Jana, ako keby ju bol had uštipol: „Ja z tohto domu ani na krok nepôjdem, s toľkými deťmi ja nebudem vandrovať ako cigánka.“ Začalo presvedčanie, najprv v posteli, potom hádkami a prišlo i k fyzickému násiliu, no Zuzka nepovolila.

V tom čase v Sarajeve študent Gavril Princic zastrelil rakúsko-uhorského následníka trónu. Behom troch dní bola vyhlásená mobilizácia. Kto bol zo zahraničia doma, musel sa ihneď hlásiť u svojho útvaru. Lučkár do Parkanu – Štúrova.

Padla Amerika i firma. Jano sa vrátil z talianskeho frontu od Pijavy po štyroch rokoch iba z odstreleným ušom. Ale hlavná vec, že bol živý.

Toto je typický príklad, ako jedna žena, ktorá nebola ďalej od domu, ovplyvnila život jednej rodinnej generácie. Keby sa bol Lučkárov sen splnil, boli by z tej rodiny možno vyrástli senátori, farmári, dôstojníci alebo gangstri typu Al-Capone.

Ján Müller-Kajlovský

Od prvých finančných inštitúcií v Novej Bani až po dnešok...

Banka bola u nás v rebríčku dôležitosti na čestnom mieste – hneď po kostole a lekárovi. Do kostola sa chodili ľudia zdôverovať s problémami duše, k lekárovi s chorobami tela a do banky so starosťami finančnými.

Prvou skutočnou bankou v Rakúsko-Uhorsku bola Banco del Giro vo Viedni, založená podľa vzoru Benátskej banky na základe cisárskeho patentu v roku 1703. Najstaršia slovenská banka s názvom Prešporská sporiteľňa (Pressburge Sparkasse) vznikla na podnet valného zhromaždenia, ktoré sa konalo 10. októbra 1841. Účastinný kapitál tejto banky predstavoval 40 000 zlatých. Podľa jej vzoru sa postupne začali zakladať v mestech na Slovensku ďalšie peňažné ústavy a Nová Baňa nebola výnimkou. Na jej činnosť nadviazala Prešporská I. sporiteľňa, ktorá neskôr ako Prvá bratislavská sporivá banka účinkovala na slovenskom bankovom trhu až do polovice 20. storočia. Môžeme ju považovať za predchodkyňu Slovenskej sporiteľne, akciovej spoločnosti (pre úplnosť tej, ktorá tu bola do roku 2001). V roku 1872 bolo v Uhorsku priam neskutočné množstvo finančných inštitúcií: 224 sporiteľní, 122 bánk, 183 úverových družstiev.

A teraz nahliadnime, ako to bolo v Novej Bani od konca 19. storočia po dnes. K jednému z najznámejších peňažných ústavov v meste možno zaradiť Novobanskú ľudovú banku, u.s. (Ujbányi népbank), ktorá vznikla 21. februára 1886 vydaním 700 kusov účastín po 20 zlatkách. Základný kapitál 14 000 zlatých bol v roku 1890 navýšený vydaním nových 100 kusov účastín na 16 000 zlatých (pre porovnanie murovaný domček so stodolou stál v tej dobe približne 600 zlatých, prvotný rozpočet na postavenie Tajchu 25 000 zlatých). Prvým riaditeľom bol František Volanský a po ňom nasledoval Samuel Baumann. Orientácia a zameranie banky bolo hlavne na miestne obyvateľstvo, a predovšetkým na remeselnícke vrstvy a roľníkov. Úver v banke získali aj miestni výrobcovia mlynských kameňov a výhodne ho investovali do ťažby, takže založenie ľudovej banky prispelo k vzniku účastinnej spoločnosti Novobanskej továrne na mlynské kamene. Mlynské kamene mali dobrý odbyt v rozličných oblastiach Uhorska. Kameň dodávaný spoločnosťou mal vynikajúcu kvalitu a bol ťažený na vrchu Himmelreich, dnešný Háj. Riaditeľstvo v rokoch 1911 až 1913 tvorili Dr. Vojtech Balbach (predseda), Adolf Szibulka (podpredseda), Oskar Ollík (umelecký zámočník), Ladislav Černák (mestský pokladník),

Ján Wágner (obchodník), Arpád Horváth (vedúci pošty). V roku 1914 sa akciový kapitál zvýšil z 32 000 na 150 000 korún. Banka v tom čase mala v pokladni 193 384, zmenky v hodnote 14 550 a viazané pôžičky 355 015 korún. Z týchto čísel je zrejmé, že išlo o menšiu banku, a preto ani NLB neobišiel proces povojnovej koncentrácie bánk. Na základe mimoriadneho valného zhromaždenia dňa 17.10.1921 došlo k zlúčeniu s Hospodárskou bankou, uč.spol., Bratislava. Hospodárska banka zakrátko fúzovala (začlenila sa) do Slovenskej banky (17.12.1921), ktorej filiálku v našom meste si ešte môžu pamätať skôr narodení Novobančania. Filiálku viedol Miroslav Solárik. Orientovala sa na miestne a okolité obyvateľstvo (maloroľníci, remeselníci, obchodníci), a čo je zaujímavé, v roku 1929 sa angažovala aj v neďalekom dodnes známom podniku Slovenský pivovar a sladovňa, uč. spol., Vyhne. Niektoré údaje zo súvahy k 31.12.1946, pokladňa: 412 563, dlžníci hypotekármi: 3 386 470, zisk: 245 604, vklady na knižkách 23 966 tis. Kčs. Z titulu centrálného fúzovania došlo k premenovaniu tejto filiálky na Slovenskú Tatra banku, filiálka v Novej Bani.

Ďalej tu pôsobil Remeselnícky (živnostenský) úverový ústav, ktorý vznikol 4. februára 1901. Ústav mal 151 účastín po 40 korún. Bol založený v zmysle zákona z roku 1898, článku XXIII. Účastiny vlastnilo 112 členov. Prvým predsedom úverového ústavu bol Emil Kotiers. Veľmi dobre prosperoval a pod jeho vedením pracovala skupina hrnčiarov. Poskytoval úvery a zaobstarával potrebný materiál ako farby, glazúru a pod. Ústav však nemal dlhú životnosť a zanikol v roku 1920.

Zväz roľníckych vzájomných pokladníc Bratislava vznikol v októbri 1924. Jeho založenie inicioval Milan Hodža, vtedajší minister poľnohospodárstva. Hodža dobre vedel, že na slovenskom vidieku je málo kapitálu. Tieto pokladnice vznikali práve preto, aby peniaze, čo obiehali na vidieku, ostali tam a prišli ďalšie. Roľnícka vzájomná pokladnica v Novej Bani vznikla ku koncu roka 1927 a sídlila v budove dnešnej Slovenskej sporiteľne.

Jej predseda bol Orgonáš Ladislav. Nebol to veľký peňažný ústav. V roku 1941 v auguste bola hotovosť: 75 319, vklady: 44 000, úvery: 16 500 slovenských korún,

napriek tomu pomohol mnohým roľníkom v ich podnikaní. RVP v pôvodnej podobe fungovala až do 9. mája 1951, kedy došlo ku kompenzácii účtov (prečíslovanie účtov zo strany Investičnej banky n.p. Bratislava). Podobne bolo zlikvidované ľudové peňažníctvo v celej republike a do dnešného dňa sa neobnovilo. Štátna banka československá začala svoju činnosť 3. júla 1950 a prevzala všetky záväzky a práva Národnej banky československej, Živnostenskej banky, Slovenskej Tatra banky a Poštovej sporiteľne. Tým bol proces koncentrácie a centralizácie bánk zavŕšený. Dovolím si preskočiť túto dejinnú etapu a prejsť rovno do súčasnosti.

Áké je na tom dnešné peňažníctvo v Novej Bani dnes? Máme tu obchodné miesto Slovenskej sporiteľne, ktorá sa v januári 2001 predajom majoritného balíka akcií stala súčasťou finančnej skupiny Erste Bank der österreichischen Sparkasse A.G. s centrárou vo Viedni. Ďalej je tu pobočka Všeobecnej úverovej banky, ktorá je od r. 2001 súčasťou skupiny INTESA SANPAOLO s centrárou v Taliansku. Treťou bankou v meste je prevádzka Poštovej banky. Majoritný balík vlastní od roku 2003 skupina Istrokapital SE, ktorá aktuálne sídli v Cyperskej republike.

Okrem toho sa na území mesta nachádzajú kancelárie niektorých poisťovní: Allianz, Kooperatíva, Uniqa a možno aj ďalšie, ale spomínané sa dajú pomerne jednoducho nájsť. Potom je tu ešte niekoľko zástupcov poradenských spoločností a stavebných sporiteľní.

Všetky tri banky, ktoré majú svoje pobočky na území mesta, sú kapitálovo nepomerne silnejšie a môžu prefinancovať oveľa väčšie podnikateľské zámery ako napríklad kedysi Novobanská ľudová banka. Nevýhodou však je, že zamestnanci pobočiek bánk majú logicky len určité obmedzené právomoci a administratívne bariéry, napríklad pri poskytovaní úverov začínajúcim podnikateľom

alebo živnostníkom, ktorí nemajú finančnú históriu. Viem si však predstaviť situáciu, že by súčasné banky dávali istý objem financií do rizikových úverov namiesto financovania mnohokrát značne masívnych reklamných kampaní. Okrem bánk túto oblasť rizikového kapitálu vo svete zastrešujú „business angels“ (biznis anjeli) – úspešní podnikatelia, ktorí nadobudli dostatok kapitálu i skúseností a zameriavajú sa na firmy alebo jednotlivcov v počiatočnom štádiu rozvoja, kedy je pravdepodobnosť krachu najvyššia. To sme však už trochu odbočili a vráťme sa späť do aktuálnej situácie v Novej Bani.

Vedieť poradiť miestnym obyvateľom zorientovať sa v ponuke bánk, poisťovní, správckových spoločností a tiež investovania do exkluzívnych cenných papierov, a taktiež poskytnúť služby týkajúce sa sprostredkovania úveru, riešenie dnes tak potrebného komerčného dôchodkového zabezpečenia, by mali zástupcovia poradenských (maklérskych) spoločností. Je to skvelá príležitosť, ako sa dostať k produktom alebo finančným službám, ktoré sú na slovenskom finančnom trhu bez potreby cestovať po celom Slovensku. V dnešných neistých časoch je viac ako inokedy dôležité vytvoriť si finančnú rezervu. Banky ale majú za úlohu ochraňovať zverenú financie klientov, a to si aj tie „novobanské“ plnia. Inflácia v roku 2011 bola 4,1 % a v každom produkte, kde rozhodnutie vkladov po zdanení bolo nižšie, reálna hodnota peňazí klientov klesala.

Áká je však skutočná situácia u nás? Najst' poradenskú spoločnosť, ktorá je skutočne nezávislá, t.j. nie je vlastnená žiadnou poisťovňou, bankou alebo investičnou skupinou, a čím by bola aspoň po formálnej stránke schopná nezávisle zabezpečiť výber kvalitných finančných produktov na trhu, je ťažké. Ďalej by mala mať vlastného obchodníka s cennými papiermi. Nikdy nebola táto potreba

Pokračovanie na str. 11

Od prvých finančných inštitúcií v Novej Bani až po dnešok...

dôležitejšia ako dnes, keď akcie na svetových burzách padajú trikrát rýchlejšie ako stúpajú. To znamená, že pri predpokladaných otrasoch je potrebné okamžite presunúť aktíva do „bezpečných prístavov“ a pri začínajúcej konjunktúre ich investovať do rozvíjajúcich sa oblastí. Áno, uvedomujem si, že to znie ako rozprávka, ale sám poznám spoločnosť, ktorej sa to v rokoch 2008/2009 podarilo.

Možno ešte ťažšie ako najštr rokmi overenú poradenskú spoločnosť, ktorá spíňa hore-vedené základné predpoklady, je stretnúť konkrétneho sprostredkovateľa, ktorý vydrží pracovať v tejto oblasti niekoľko rokov. To nie je ale problém len nášho mesta. 75 % pracovníkov zapojených do štruktúr sieťového marketingu vo svete končí svoju činnosť do troch mesiacov a 95 % do jedného roka. Napriek vyššie-vedenému treba podotknúť, že vynaložená námaha potom stojí za to. Pre ilustráciu jeden príklad: investícia vo výške 10 000 EUR sa po 15 rokoch z úročí v produkte zloženého úrokovania s výnosom 2% p.a. na 13 458 EUR, avšak pri výnose 6 % na 23 965 EUR.

Myslím si, že aj zo spôsobu fungovania prvých bánk a peňažných ústavov sa i dnes dá zobrať mnoho poučného. V slovenskom ľudovom peňažníctve sa úver poskytoval za 4 alebo maximálne 6 % úrok, čo bolo pre remeselníkov a roľníkov únosné a vklady úročili minimálne 3 %. Na čele peňažných ústavov boli ľudia z rôznych oblastí, ktorí dobre poznali situáciu miestnych remeselníkov, roľníkov a obchodníkov, čo sa už dnes veľmi nenosí. Boli centrom kultúrneho a spoločenského života v obci a mnoho podujatí financovali. Učili mládež k dobrej hospodárnosti a pripravovali dorast pre rozširujúcu sa sieť slovenských úverových družstiev. Dalo by sa ešte veľmi dlho pokračovať, ale to je už nad rámec tohto príspevku.

Len národ, ktorý sa nepoučí z vlastnej minulosti, ju prežije ešte raz. Verím, že to sa miestnym obyvateľom nestane, a tu priamo pod Himmelreichom budeme neustále bohatší. Nová Baňa sa nestane mestom snov, t.j., že každý snívá, ako odtiaľto čo najskôr zdrhnúť. Skôr naopak, tí, čo sú dnes vo svete, sa budú vracieť späť.

Rád by som poďakoval všetkým, čo mi poskytli potrebné dokumenty z nasledovných inštitúcií: Pohronské múzeum v Novej Bani, Archív Národnej banky Slovenska v Bratislave, Štátny archív v Kremnici, knižnica Jána Kollára v Kremnici.

Ing. Vladimír Hellebrandt

STRATENÉ DETSTVO

Ach, kdeže sú len tie časy, keď sme sa po záhumní na dedine hrávali na zaklepávanie alebo utvárali jarné venčekové slávnosti. Nosili po stráňach Marmurienu a prebúdzali v nás ducha blaženej mladosti siahajúcej do čoraz vyšších výšok... Kde je „kruh“ utvorený okolo osemdesiat-ročného zažitého ujka, ktorý nám dával prvé rozumy na zelenom jarnom trávniku. Kde sa podeli krásne, nádherné rozprávky popretkávané jeho vlastným slovným gestom tváre, rúk v spojení s mihajúcimi sa huncútskymi očami? Kde sa podeli spúšťačky z vysokánskych jedlí, smrekov, keď sme na ne hore do „vežičky“ 30 m vysokých stromov vyšli po konároch popri kmeni? Ale naspäť sme sa už spúšťali dolu okrajom stromu po konároch, ktorým sme verili, že nás ako tak „pridržia“, keď budeme padať na zem. Kamaráti nám len tak zdola tleskali, kričali, huckali nás ešte viac do takéhoto „boja“ s prírodou. Keď nás pochytí víchor boja vyšniarov proti nižniarov ešte v škole, išli sme do „boja“ na neďaleký vrch zvaný Kraviarsko. Nižniari išli na nás z opačnej strany a my vyšniari sme čakali za kričkami. Keď nastal „boj“ hručkami zeme a niekedy aj skalkami, potom sme sa „ako vojaci“ pochytili do pasov a boja, aby sme nad nimi zvíťazili. Bolože to slávy, keď sme vyhrali my a smútku, keď nás premochol „nepriateľ“.

Ani v jednom gazdovskom dvore nesmel chýbať pes, mačka, holuby, zajace. Vyrábali sme kliecky, otcovia nám robili lyže, sánky sa pripeňovali na „talpy“ prvých kožených topánok

„šrobíkmi“ - naše prvé korčule. Naše zlaté mamky nám ich kúpili v jeseni na Gála na jarmokoch v Liptove, Orave a inde. Snívali sme o tom, ako prisadiť divé holuby, poľné jarabice či dokonca jastraby, straky, vrany tak, aby sme si ich udržali vo vlastnom dvore. Podarilo sa i nepodarilo. Pamätám si len divú hus, ktorá sama zletela z „jedličky na oblohe“ do potoka. Podarilo sa nám ju skrotiť a prisadiť do stáda našich domácich husí, a to preto, lebo mala poráňané ľavé krídlo. Liečili sme ju podomácky. Natierali šmalcom ranu na krídle a obväzovali handričkami. Nosili sme jej z potoka rybky, a kým si zvykla na domáce žrádlo, sme ju učičikávali, „prosili“, aby nám napokon odletela do výšav neba... Ona nám rozumela. Vydržala, a to preto, ako sme konštatovali spolu aj s našimi rodičmi, lebo pod domácou stravou „oťažela“ natoľko, že pribraté grády tela ju doslova zaťažili. Nedovolili jej zlietnuť tam hore do výšav ku svojim družkám. Takto sme mali zo začiatku plný dvor zvedavých detí aj dospelých, čo sa prišli na toto zaujímavé divadielko pozerat', zhĺknuť, lebo také niečo uvideli letieť len na jeseň a zas na jar, ale vysoko na oblohe v podobe živej gágajúcej jednotky.

Tá divá húska, čo uletela zvysoka, ale šuhaj dobrý strelec jej tentoraz nestrelil do boka a neodstrelil jej krídlo i pravú nožičku, ako sa hovorí v jednej piesni, ale ona sama sadla medzi biele húsky na našom potoku na vodičku. Unavená, s poraneným ovisnutým krídlom a my sme jej zachránili život...

Huncútsva pri vydájaní

pasených kráv, chytenie pstruhov v horských i lúčnych potokoch, pečenie na ohnisku po vypitvaní vnútornosti, ktoré sme „SARAJEVOM“ nožičkom - žabikláčom pre istotu, aby sme ich nestratili, nosili na motúzku. Tie červeno-modré bodky ako rozliate slniečka na ich tele nás posilňovali v kráse. Ak chýbala soľ, zjedli sme ich ako lakotinku aj neslané. Stihli sme aj kravy podojiť do pélou (konvičiek), a tak splniť príkaz našich mám aj otcov, aby vytelené kravy netrtili z vemien zbytočne mlieko... Neraz sme sa ho takého teplučkého aj napili. Kým sa statok pásol a pritom na mládzi fučal ako oravská lokomotíva. S dýchavičným nasadením išť dopredu cez údolie popri rieke Orave až do Kraľovian, kde sa ako mladucha rada spojila s riekou Váh a oba spolu tonuli až do našej slovenskej veľrieky - Dunaja.

Ach, mladosť, mladosť. Kde si sa podela? Spomienky ako z pozlátenej koženej kapsy baču Jána Štefka, prikuté s mosadznými puklicami zostávajú v nás. Ako nehynúce drahokamy nás sprevádzajú životom. Ako majáky na mori života nás sprevádzajú. Obšťastňujú naše vnútro tým najdrahším elixírom myšlienkových poryvov. Azda aj tam hore v nebesách sa my, gazdovskí synkovia a dcéry, budeme čudovať, prečo ten život je dnes taký iný, „horký“, keď v krdli prítulných ovečiek nebeského Sudcu budeme raz hľadiť dolu, kde sme prežili chudobnejšie, ale najšťastnejšie detstvo na tomto svete.

Jozef Blaha

INZERCIA

Canisterapia v Stredisku DD a DSS Nová Baňa

Canis z latinského slova pes a terapia z gréckeho slova therapeia - ošetrovanie, liečenie. Činnosť zameraná na ozdravenie alebo aspoň zmiernenie ochorenia chorého organizmu. Túto terapiu si klienti vyskúšali počas letných prázdnin. Plní očakávania a zvedavosti sa hneď po raňajkách zoznámili s kamarátmi na prvý pohľad. Fenky Brita a Nami najskôr podstúpili očistu zovňajšku a potom sa už naplno venovali klientom.

P. Došek počas celého dňa podával klientom o tejto spomínanej terapii množstvo informácií. Pospomínal zážitky so psami a na našich tvárach sa

objavoval úsmev za úsmevom. Celý čas si pritom klienti skúšali polohy so psami, po ktorých sa cítili ináč ako v ktorýkoľvek iný deň. Mali z toho príjemné pocity. Vyskúšať si túto terapiu prišli všetci klienti a vystriedať sa chceli viackrát. V poobedňajších hodinách sa fenky predviedli v poslušnosti, klienti si fonendoskopom mali možnosť vypočuť, ako im bije srdce. S radosťou a vďakou ich napokon odmenili maškrtou. Celý deň sme prežili v príjemnej relaxácii - pri hudbe, aromaterapii a s našimi novými kamarátmi.

Mgr. Martina Kocianová,
soc. pracovník

INZERCIA

OSMIDIV – hudobný festival s benefičným rozmerom venovaný mentálne a zdravotne postihnutým v Banskej Štiavnici.

Dňa 19.8.2012 sa klienti nášho zariadenia zúčastnili na hudobnom festivale OSMIDIV v Banskej Štiavnici. Je to festival s benefičným rozmerom, pretože je venovaný mentálne a zdravotne postihnutým.

Toto podujatie organizoval a pozval nás naň tradične pán Milan Štefánik, ktorý nás v amfiteátri oboznámil s programom a my sme mu odovzdali malé darčeky pre účinkujúcich.

Deťom sa tu veľmi páčilo. Najviac mafovanie na tvár a lukostreľba. Obdivovali ľudové piesne a tance

súboru Poľana. Dočkali sme sa aj speváčky Zuzany Smatanovej. Niektorí sa najviac tešili zo skvelého občerstvenia, ktoré nám bolo sponzorsky zabezpečené. Deti si tu našli nových kamarátov, ale stretli sme aj bývalých klientov nášho zariadenia.

Nás zamestnancov, ktorí sme sa tohto podujatia zúčastnili, najviac tešilo, že naši klienti boli disciplinovaní, spokojní, obohatení o nové prázdninové zážitky. Ďakujeme, pán Štefánik.

Oľga Kasanová,
vychovávateľka

INZERCIA

Kto daruje seno pre kone v DSS Hrabiny Nová Baňa?
Volajte: 0907 485 118.

Letný tábor – Centráčik

Tábor bol pod vedením pána učiteľa Jaroslava Placheho a pani vychovávateľky Viery Homolovej. Začal sa 9.7.2012. V pondelok sme sa zoznamovali a potom sme šli na turistiku na Zvoničku a neskôr do Kohútova. Na Zvoničke sme súťažili o najväčšiu a najkrajšiu šišku. V Kohútove sme sa všetci pochytili za ruky okolo obrovského stromu – sekvoje mamutej. Na druhý deň, v utorok, sme šli na kúpalisko Margita-Ilona, kde sme sa spúšťali na tobogáne a dobre sme si zaplávali. V stredu sme šli k Starohutskému vodopádu. Vo štvrtok sme navštívili Ranč u Bobiho v Starom Tekove, kde sme sa vozili na koči ťahanom koňmi a kúpali sa v bazéne. V piatok nás čakali rôzne športové súťaže, beh, skok z miesta, triafanie loptičiek do vedra... Nechýbalo ani vyhodnotenie celého týždňa. V Centráčiku sa mi veľmi páčilo a odporúčala by som ho každému.

Andrejka Majzlerová,
krúžkarka

Centráci na Duchonke

Začiatok toho najlepšieho tábora na Duchonke sa začal v nedeľu 12.8.2012, keď sme sa všetci účastníci zišli pred obchodným domom. Na Duchonku sme cestovali autobusom. Tešili sme sa, keď sme z neho vystupovali pred penziónom Slniečko, kde nás privítal veľmi milý personál. Po vynikajúcej večeri sme mali o zábavu postarané a tí, čo sa nepoznali, rýchlo sa začali zoznamovať. Poznáte hry ako Tipovačka, Anjel alebo Gombík? Tak takto sme sa hrávali.

Keď nás naši animátori rozdelili do oddielov a poučili nás o táborovom poriadku, mohli sme sa pripraviť na našu prvú táborovú noc. Každé ráno bol budíček o siedmej. Po ňom upratovanie izieb a delenie do klubov. Kluby mali rôzne zameranie a my sme sa v nich po celý týždeň striedali. Prvý klub viedla hlavná táborová vedúca Tatiana Polcová. Jej klub bol zameraný na rôzne výtvarné techniky.

Kreslili sme v ňom veselé motívy na tričká, pripravovali plagáty na táborové aktivity, vytvárali koráľkové obrázky. V druhom klube nás viedla Tatiana Lachká. Super sme sa bavili pri dobrých spoločenských hrách a videohrách. Skrátka, dobrá zábava. Do tretieho klubu sme radi chodili za vedúcim Petrom Hudecom. Spoločne sme tam blbli pri netradičných športoch. Tu sme hrali napríklad hru „Ringo“. Že neviete, ako sa to hrá? To sa Vám nečudujem. Aj pre nás to bola novinka. Jaroslav Plachy, náš ďalší obľúbený vedúci, mal na starosti štvrtý klub, ktorý mal tiež športové zameranie. Učili sme sa základy klasických športov, ako je basketbal, futbal a rôzne iné.

Po týchto dopoludňajších aktivitách nás čakal obed (fakt dobre varili) a potom hodinový povinný oddych na izbách. Po oddychu sme si mohli niečo kúpiť v bufete, v ktorom obsluhovala Paula, ktorá sa nestarala len o bufet, ale aj o našu zábavu a plnila nám rôzne prania. Program v letnom tábore Duchonka bol fakt bohatý a každý deň i pestrý. Erbovačka – predstavovanie izieb, Olympijský deň, Táborová diskotéka, vychádzka k jazeru, kreslenie - Mapa Duchonky, Plavba loďou po rieke Váh a návšteva Trenčína, návšteva 3D kina - rozprávka Madagaskar, turistika na Podhradie, Miss a Misák tábora 2012, nočná hra, kúpanie v bazéne, karneval, opekačka, karaoke a veľa zábavy.

Na záver sa chceme v mene všetkých „táborákov“ poďakovať vedúcim za úžasne strávený čas, ktorý nám venovali počas pobytu v LT Duchonka. Verte, že nám bolo super. PS: „Tento tábor sa dedí,“ táboráci CVČ.

Zuzana Polcová

Prímestský tábor „Osada,,

Pre deti nášho mesta fungoval od 30.7. do 3.8.2012 v Centre voľného času prímestský tábor „Osada.“ Program prímestského tábora bol prispôbený téme tábora, vekovej kategórii detí a hlavne počasiu. Na začiatku tábora sme sa zahráli zoznamovacie hry, vytvorili sme si táborovú vlajku, zašportovali. Pre deti bol pripravený pestrý program. Navštívili sme kúpalisko Margitu – -Ilonu, Penzión Tajch u pani Hollej, Cinemax 3D kino Nitra, kde sme si pozreli rozprávku „Doba ľadová 4.“ Počas tábora sa deti stravovali u pána Ivana Lachkého, kde nám veľmi chutilo. Myslím si, že deti v prímestskom tábore dobré počasie a skvelý program naplno využili.

T.L.

Centrum voľného času v Novej Bani

Vás pozýva v školskom roku 2012/ 2013 do záujmových krúžkov vo veku od 5 do 30 rokov

Oddelenie kultúry a umenia:

DFS Novobanček MŠ, ZŠ
Zuzana (moderný a country tanec) ZŠ
Novobanské mažoretky ZŠ
Picasso (výtvarné hry) ZŠ
Malý výtvarník MŠ
Žabky (tanečná prípravka) MŠ
Anna (spoločenský tanec) ZŠ
Hip - hop ZŠ
Machulka (výtvarný svet) MŠ

Oddelenie spoločenskovedné:

Klub Centráčik ZŠ
Rybársky ZŠ
Angličtina hrou MŠ, ZŠ
Dramatický krúžok MŠ, ZŠ
Maškrtníček ZŠ
Hmčiarsky ZŠ

Oddelenie športu:

Športové hry ZŠ
Rekreačné plávanie ZŠ
Lyžiarsky MŠ, ZŠ
Hokejový MŠ, ZŠ
Stolný tenis MŠ
Tenis ZŠ
Karate ZŠ
Futbal MŠ, ZŠ
Volejbal ZŠ
Posilovňa SŠ
Basketbal ZŠ
Plameň ZŠ, SŠ
Telovýchovný ZŠ
Netradičné športy (Ringo,...)

Oddelenie prírodovedné:

Turistický ZŠ
Prírodovedný ZŠ
Počítače ZŠ
Rekreačný ZŠ
Včelársky ZŠ

Kontakt: 045/ 68 56 365, www.cvc.novabana.sk

Odborná stáž študentov vo Veľkej Británii

Stredná odborná škola obchodu a služieb v Novej Bani aj v tomto roku reagovala na výzvu Slovenskej akademickej asociácie pre medzinárodnú spoluprácu a vypracovala mobilitný projekt do programu Leonardo da Vinci pod názvom „Odborná stáž študentov v oblasti cestovného ruchu a spoločného stravovania v rámci uplatňovania stratégie zamestnanosti v Európe.“ Náš projekt bol zaradený medzi tie úspešné, a tak žiaci našej školy dostanú možnosť absolvovať odbornú stáž vo Veľkej Británii.

Projektu sa zúčastnia študenti študujúci v odboroch obchod a podnikanie, spoločné stravovanie, v učebných odboroch kuchár a hostinský. Študenti absolvujú 2 týždne v rámci odbornej praxe na jednotlivých pracoviskách v oblasti cestovného ruchu a spoločného stravovania. Projekt je zameraný na zvýšenie úrovne vedomostí a praktických zručností študentov v oblasti cestovného ruchu a spoločného stravovania, zdokonalenie sa v cudzom jazyku.

Hlavné ciele:

- získanie nových poznatkov

v oblasti cestovného ruchu a spoločného stravovania,

- zlepšenie praktických zručností v oblasti cestovného ruchu a spoločného stravovania,

- zdokonalenie sa v cudzom jazyku, - oboznámenie sa s inovačnými trendmi v cestovnom ruchu a spoločnom stravovaní,

- zlepšenie komunikácie v cudzom jazyku v oblasti cestovného ruchu a spoločného stravovania,

- spoznanie histórie, kultúry, zvykov a tradícií navštívenej krajiny.

Pred odchodom na stáž žiaci absolvujú intenzívny jazykový kurz

Gastronomy English a kultúrnu prípravu, kde sa viac zamerajú na špecifiká cestovného ruchu a spoločného stravovania vo Veľkej Británii.

Dúfame, že stáž dopadne na výbornú a v budúcnosti pomôže absolventom Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Novej Bani uplatniť sa na trhu práce.

Ing. Ingrid Barancová,
koordinátor projektu
SOŠ obchodu a služieb
Nová Baňa

INZERCIA

KARATE KLUB NOVÁ BAŇA

Tel. kontakt: 0903 519 513, e-mail: saly@mistro.sk,
www.karatenb.sk

NÁBOR

- nových členov: - deti od 6 rokov
- rodičia
- všetci, ktorí to chcú skúsiť

KARATE

do úspešného športového klubu

KDE: **telocvičňa** Základnej školy Jána Zemana
Nová Baňa

KEDY: **utorok: 16.00 - 17.00**
štvrtok: 16.00 - 17.00

Nábor v čase tréningov od 13.septembra do 30. októbra 2012 !
Nábor prebieha až do naplnenia kapacity skupiny.

Čo získate:

- radosť z pohybu, rýchlosť, presnosť, dynamiku svalstva a kondíciu, koordináciu pohybu celého tela, sebaovládanie, sebadisciplínu, možnosť športového uplatnenia, dokonalé ovládanie sebaobrany,
- tréning zabezpečujú majstri karate, aktuálni reprezentanti SR, majstri sveta a Európy, pod vedením Jána Šályho, nositeľa 4. danu,
- okrem výuky bojového a športového karate sa v rámci tréningov prevádzajú strečingové cvičenia, posilňovacie cviky, dýchacie cvičenia, atletická a gymnastická príprava, kolektívne športové hry.

O PUTOVNÝ POHÁR SNP

Najúspešnejšia trojica v kategórii seniori A (zľava) I. Lipták, I. Bublák a E. Kubík.

Aj tenoraz len za účasti 16 súťažiacich sa v nedeľu 19. augusta 2012 na strelnici Jamina v Rudne nad Hronom uskutočnil v poradí už 18. novodobý ročník streleckej súťaže o „Putovný pohár SNP“. Jej organizátorom bola opäť Základná organizácia Slovenského zväzu technických Rudno nad Hronom. Súťažilo sa z malokalibrovej pušky na 30 rán. V spoločnej kategórii dorastenci, kadeti, juniory a muži bola najlepšia trojica strelcov zo SŠK Banská Štiavnica. Výkonom 284 kruhov (splnený limit I. VT dorastu) zvíťazil 14-ročný Štefan Šulek. Druhý s 275 kruhmi (II.VT dorastu) bol 15-ročný Patrik Jány a tretí Peter Lupták s 267 kruhmi. Roman Šinkovič (ZO SZTŠ Rudno n. Hr.) skončil s 254 kruhmi piaty. V kategórii seniory A (46 až 59-roční) bolo poradie: 1. Ivan Bublák (ZO SZTŠ Slovalco Žiar nad Hronom) 291 (I.VT), 2. Igor Lipták (SŠK Banská Štiavnica) 284 (II.VT), 3. Emil Kubík (ZO SZTŠ Rudno n. Hr.) 262 kruhov. Poradie ďalších členov ZO SZTŠ Rudno n. Hr.: 5. Peter Žarnovičan, 6. Milan Šinkovič, 7. Ing. Vojtech Valko. V kategórii seniory B (60-roční a starší) výkonom 273 kruhov zvíťazil Ľubomír Drbohlav (ŠSK Banská Štiavnica) pred Antonom Kuklom (ZO SZTŠ Žarnovica), ktorý mal 269 kruhov, pričom obaja splnili limit III.VT. Tretí skončil JUDr. Miroslav Sabaka (ZO SZTŠ Rudno n. Hr.) s 254 kruhmi.

Najúspešnejšie trojice boli odmenené medailami a víťazi aj športovými pohármi.

Absolútnym víťazom sa opäť stal Ivan Bublák. Keďže predchádzajúci putovný pohár po troch víťazstvách získal už natrvalo, tenoraz mu predsedá usporiadajúcej ZO Milan Šinkovič odovzdal nový pohár. Jeho trvalým držiteľom bude opäť víťaz troch ročníkov po sebe alebo piatich celkovo.

Text a foto: Ing. Jozef Piecka

STOLNÝ TENIS

Nábor do prípravy

Rodičia, ktorí majú záujem, môžu svoje deti vo veku 6-9 rokov prihlásiť osobne priamo v stolnotenisovej hale /oproti ČS Slovnaft/, v pondelok až piatok od 14.00 hod. do 16.00 hod. alebo telefonicky na tel. č.: 0905 564 282 p. Antal.

Vyhodnotenie sústreďenia si účastníci vypočuli so zmrzlinou v ruke

Sústredenie

Už siedmykrát sme usporiadali v prvý augustový týždeň sústreďenie v našej stolnotenisovej hale. V tomto roku sa ho zúčastnili okrem našich hráčov a hráčok, aj stolnotenisové nádeje z Tr. Jastrabia, Topoľčan, Rybníka. Okrem dvojázových tréningov sme sa boli kúpať na Tajchu a jeden večer sme pre deti usporiadali opekačku.

Jozef Antal,
tréner mládeže

Satelitný turnaj.

Tento turnaj sa koná v ČR v mestách Hluk a Havířov a na Slovensku v Topoľčanoch. V tomto roku to bol už jeho dvadsiaty ročník. Z našich hráčok sa najviac darilo Hanke Mališovej. V kategórii dvojhra mladších žiačok obsadila na turnaji v Havířove 5.-8. miesto. Z chlapcov bol najúspešnejší Martin Papánek. V Topoľčanoch v dvojhre mladších žiakov obsadil 9.-16. miesto.

Jozef Antal,
tréner mládeže

INZERCIA

INZERCIA

INZERCIA

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

OPUSTILI NÁS

Ján Budinský, 78 rokov
 Ján Polc, 78 rokov
 Bohuslav Jány, 61 rokov
 Ján Minka, 61 rokov

NARODILI SA

Šimon Brodziansky
 Matej Beniak
 Vladimír Kovarik

KINO VATRA, NOVÁ BAŇA SEPTEMBER 2012

8. 9. 2012 SKÚS MA ROZOSMIAŤ	film USA (112 min.)
15. 9. 2012 MUŽI V ČIERNOM 3	film USA (104 min.)
22. 9. 2012 KŠEFT ZA VŠETKY PRACHY	film USA (103 min.)
29. 9. 2012 NOVOBANSKÝ JARMOK	

Začiatok predstavenia je o 19.00 hod.

Kam s boľavým zubom?

8. - 9. september 2012: MUDr. Brodzianska, zubná ambulancia, Hodruša - Hámre 300, tel. č.: 045/ 68 44 596

15. - 16. september 2012: MUDr. Šušková, SALVUSDENT, s.r.o., Štúrova 37, Nová Baňa, tel. č.: 045/ 68 56 083

22. - 23. september 2012: MUDr. Holý, H - Dent, s.r.o., Robotnícka 918/1, Nová Baňa, tel. č.: 045/ 68 50 492

29. - 30. september 2012: MUDr. Hrnčiar, zubná ambulancia, Ulička 353, Hronský Beňadik, tel. č.: 045/ 68 43 282

**INFORMÁCIE O POHOTOVOSTNEJ STOMATOLOGICKEJ LSPP
 NÁJDETE AJ NA INTERNETOVEJ STRÁNKE MESTA NOVÁ BAŇA.**

Pohotovostná stomatologická LSPP je zabezpečovaná v čase od 8.00 hod. do 12.00 hod. v dňoch pracovného pokoja a vo sviatky v jednotlivých zubných ambulanciách v okrese Žarnovica.

Pohotovostné lekárenské služby v okrese Žarnovica

Pohotovostné lekárenské služby sú vykonávané striedavo v týždňových intervaloch v lekárnach v Žarnovici a v Novej Bani podľa rozpisu nasledovne: nedeľa a sviatok **9.00 - 12.00 hod.**

Rozpis služieb v mesiacoch september - október

9. 9. 2012 - 36. týždeň	lekárneň VALERIANA, Žarnovica tel. č.: 045/ 68 12 120
16. 9. 2012 - 37. týždeň	lekárneň HORNÁ, Nová Baňa V tel. č.: 045/ 68 56 281
23. 9. 2012 - 38. týždeň	lekárneň ALTHEA, Žarnovica tel. č.: 045/68 13 820
30. 9. 2012 - 39. týždeň	lekárneň AQUA, Žarnovica tel. č.: 0948 130 042
7. 10. 2012 - 40. týždeň	lekárneň HORNÁ, Nová Baňa M tel. č.: 045/68 50 211
14. 10. 2012 - 41. týždeň	lekárneň HORNÁ, Nová Baňa S tel. č.: 045/ 68 55 231

Nový ročník futbalových súťaží rozbehnutý

MFK Nová Baňa - MFK Žilina B 1:1

Prvý augustový týždeň sa rozbehli futbalové súťaže Stredoslovenského futbalového zväzu ročníka 2012 - 2013. V tomto ročníku budú aj naďalej štartovať v súťažiach družstvá MFK Nová Baňa. Mužstvo dospelých bude účinkovať v Majstrovstvách regiónu STRED dospelých, družstvá mladších a starších dorastencov v III. lige, družstvá starších a mladších žiakov v II. lige. Tieto družstvá dopĺňajú družstvá najmladších futbalových nádejí označované ako prípravka žiakov a „škôlka futbalu.“

Družstvo dospelých do uzávierky novín odohralo tri kolá. V úvodnom zápase vycestovalo

do vzdialeného Krásna nad Kysucou, kde miestnemu súperovi podľahlo v pomere 3:2 aj napriek tomu, že prvý polčas vyhralo 1:0. Mužstvo v druhom polčase stratilo svoje odhodlanie, čo domácim umožnilo zvrátiť výsledok strelením troch gólov. Za našich futbalistov skóroval Švec a Wolf. Zápas druhého kola so Závažnou Porubou SsFZ preložil z dôvodu reprezentácie zväzu v Bielorusku na iný termín. Do tretieho kola mužstvo cestovalo opäť na súperovu pôdu, a to do Kalinova, kde s kvalitným súperom dokázalo uhrať do tabuľky vďaka remíze 0:0 jeden bod. V ďalšom kole na

domácom štadióne muži budú hosťovať náročného súperu MFK Žilina B. Po tomto zápase bude nasledovať dvojica zápasov streda (29.8.) – nedeľa (2.9.) v Brusne a Banskej Štiavnici a potom nedeľa (9.9.) a streda (12.9.) doma, najprv s Tisovcom a potom s Liptovskou Štiavnicou.

Tréner p. Szabo Dušan a vedúci družstva p. Forgáč Jozef pre tento ročník budú mať k dispozícii tento káder mužstva: M. Šutlák, R. Horniak, M. Marek, M. Rudzan, J. Uličný, M. Farkaš, M. Budinský, J. Pavlík, M. Šimon, T. Bielik, M. Guláš, T. Pleva, G. Švec, A. Wolf, E. Jenes, J. Wolf, R. Krátky,

R. Krause.

Starších dorastencov v novom ročníku bude viesť niekdajší tréner dospelých a dorastencov Ján Maslen a mladších dorastencov Ing. Martin Poliačik s vedúcim družstiev p. Petrom Hanákom.

Výsledky prvých kôl:

Starší dorastenci: Nová Baňa – Rajec 1:1, gól David Tisovský. Rimavská Sobota – Nová Baňa 1:0.

Nová Baňa – Kremnička 3:0 kontumácia, súper sa na zápas nedostavil.

Mladší dorastenci: Nová Baňa – Rajec 0:1.

Rimavská Sobota – Nová Baňa 6:2, góly za N. Baňu T. Kicko a M. Pútec.

Nová Baňa – Kremnička 3:0 kontumácia, súper sa na zápas nedostavil.

Svoju súťaž rozohrali aj starší a mladší žiaci. Družstvo starších žiakov povedie p. Igor Moško a mladších žiakov p. Marek Guláš, obaja bývalí hráči MFK. Vedúcim družstiev je p. Kocian.

Výsledky prvých zápasov:

Starší žiaci: Nová Baňa – Revúca 9:0, góly Haspra 6, Pútec 3.

Tisovec – Nová Baňa 3:1, gól Šálka.

Mladší žiaci: Nová Baňa – Revúca 1:9, gól T. Kocian.

Tisovec – Nová Baňa 2:5, góly T. Kocian 2, Bartoš, Dobrík, Pútec.

Trénigovú činnosť rozbehla aj prípravka a „škôlka futbalu,“ povedie ju trojica trénerov Moško, Wolf, Guláš.

Text: P. Čellár,

Foto: Ing. Jaroslav Brodziansky

Internacionáli Novej Bane opäť úspešní

Po zimnom halovom futbalovom turnaji, na ktorom skončili novobanskí Internacionáli na krásnom 9-tom mieste z 30 družstiev, boli pozvaní na jeden z najväčších futbalových turnajov v Čechách.

HLUK. V českom Hluku na turnaji Teiko cup 2012 sa hralo na ihrisku 40-krát 25 m po 2-krát 12 minút. Počet hráčov bol štyri plus jeden. Turnaja sa zúčastnilo 60 mužstiev, ktoré boli rozdelené do skupín. V skupine, kde boli Internacionáli bolo 6 tímov, postupovali štyri. Internacionáli Novej Bane vyhrali a postúpili do ďalších bojov. Výsledok je o to cennejší, pretože niektorí nominovaní hráči na poslednú chvíľu účasť odriekli, a tak zostalo len päť posledných mohykánov, ktorí nastúpili proti omnoho mladším a ešte aktívnym futbalistom.

Odohrali ďalší prípravný futbalový zápas Internacionalisti Novej Bane. **N. Baňa a Tatran Prešov – Fintice 4:3.**

Góly: Žembery 11 M, Pittner, Horniak, Žembery.

VÝSLEDKY:

N. Baňa – V. Hr. (CZ) 4:1

Góly: Horniak 2, Fajčík

Moštenice (CZ) – N. Baňa 1:1

Internacionáli Novej Bane

Na fotografii: Fajčík, Benčať, Bartoš, Pittner, Horniak.

Gól: Horniak

N. Baňa – TN 0:0

J. Hlava (CZ) - N. Baňa 2:1

Gól: Horniak.

Perov – N. Baňa 0:2

Góly: Horniak, Pittner.

Text a foto: R

INZERCIA

NOVOBANSKÝ JARMOK XXI. ročník

28.- 29. 9. 2012

PROGRAM

PIATOK 28.9.2012 - NÁMESTIE

- 08:00 JARMOK TRADIČNÝCH REMESIEL
- 13:00 - 13:05 OTVORENIE JARMOKU
- 13:05 - 14:00 PÁSMO PIESNÍ - SSK JESIENKA a DH SENIORI
- 14:15 - 14:45 FS VINIČKA, heligónkar Jožko Suchý
- 14:50 - 15:20 CANTUS MONTE REGIS - spevácky zbor mesta Nová Baňa
- 15:25 - 15:40 HUDBNÝ POZDRAV - ZUŠ Nová Baňa
- 16:00 - 17:00 HS SLOVAK TANGO - hudba 30. - 50. rokov 20. stor.
- 17:15 - 18:15 MRCHANE - humorno spevácka skupina z Bánova
- 18:40 - 18:45 PRÍHOVOR PRIMÁTORA MESTA NOVÁ BAŇA
- 18:45 - 20:15 HS LOJZO
- 20:30 - 23:00 HS KAŠUBA BAND

SOBOTA 29.9.2012 - NÁMESTIE

- 08:00 JARMOK TRADIČNÝCH REMESIEL
- 09:00 - 11:00 DETI NA JARMOKU, DDH pri ZUŠ Nová Baňa, Cvč
- 11:30 - 12:30 NA SKLE MAĽOVANÉ - Divadlo bez opony Banská Bystrica
- 13:00 - 14:00 FS MARÍNA, Zvolen - Jarmočné odrobinky
- 14:30 - 16:00 ĽH HRONSEČANIA
- 16:15 - 17:15 TOMBOLA
- 17:30 - 18:30 HS STORYUM
- 18:45 - 19:45 HS TRIGGER
- 20:00 - 21:00 HS CRABSLIDE
- 21:30 - 22:30 HS POLEMIC

RADNIČNÝ PARK

Drevený kolotoč - hojdačka - valec, maľovanie na tvár, lukostreľba, bábkové divadlo pre najmenších, flašinet, trampolína, tekvicové strašidlá - súťaž /Trhovisko/

POHRONSKÉ MÚZEUM

PIATOK 08:00 - 16:00

Výstava: Bojovníci z nebies
Výstava zo súkromnej zbierky venovaná priaznivcom histórie letectva z 2. svetovej vojny.

Výstava: Stretnutie
Výstava z diel výtvarníčky a pedagogičky Barbory Brodzianskej, novobanskej rodáčky

SPRIEVODNÉ AKCIE

Zmena programu vyhradená!

Milí návštevníci Novobanského jarmoku!

Rok utiekol ako voda a my Vás opäť chceme informovať, čo pekné sme pre Vás pripravili v kultúrnom programe Novobanského jarmoku. V tomto roku bude prebiehať XXI. ročník Novobanského jarmoku v termíne 28. – 29. septembra 2012 a programovo je zostavený na dva celé dni. V piatok podujatie začína od 8.00 hod. a potrvá do 23.00 hod., v sobotu od 8.00 hod. do 22.30 hod.

Dovoľujeme si Vás podrobnejšie oboznámiť s jednotlivými účinkujúcimi.

V piatok sme tradične dali priestor našim stáliciam. Sú to FS Vinička a heligónkar Jožko Suchý, SS Jesienka, DH Seniori a spevácky zbor mesta Nová Baňa Cantus Monte Regis. Po nich sa nám ZUŠ v Novej Bani na krátku chvíľu predstaví hrou na gitare a flaute.

Pred humorne ladenými Mrchianami sa vrátíme do obdobia 30. – 50. rokov 20. storočia v sprievode **HS SLOVAK TANGO**. Tvorí ju skupina mladých hudobníkov – študentov Vysoké školy múzických umení v Bratislave, Akadémie umení, Univerzity Mateja Bela, Konzervatória Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici a Janáčkovej akadémie múzických umení v Brne, ktorá sa zameriava na interpretáciu slovenskej populárnej piesne 30. až 50. rokov 20. storočia. Svojou hrou prinášajú poslucháčom slávne evergreeny slovenskej populárnej scény z dielní Gejzu Dusíka, Pavla Čádyho, ktoré preslávili vtedajšie hviezdy ako František Krištof Veselý, Melánia Ollárová a iní.

Po slávnych evergreenoch nás zabaví humorná ženská speváčka skupina **MRCHANE**, ktorá pochádza z Bánova a už 10 rokov má repertoár zložený z častušiek s humorným textom. Ich najobľúbenejšou témou je spoločný život muža a ženy. Viacerí televízni diváci ich mali možnosť vidieť v zábavnom programe Zahrajte mi takúto. Všetko, čo prežijú, aj vyspievajú. Ich štiplavé jazyky, sprevádzané choreografiou, ale i podané rady všetkých pobavia, potešia, ale i poučia.

V humorne ladenom štýle hudby budeme pokračovať ďalej s **HS LOJO**, ktorú Vám určite netreba predstavovať. Sú známi predovšetkým tým, že na koncertoch a verejných vystúpeniach patrilo k ich neodmysliteľnému imidžu domáce oblečenie, ktorého spoločnými prvkami boli hlavne tepláky a baretky. Novinkou oproti minulému roku je, že piatková jarmočná zábava nebude pokračovať na trhovisku ako po minulé roky, ale na základe viacerých podnetov sme sa rozhodli

pokračovať v zábave na námestí. Dúfam, že sa všetci zapojíte, a zaplníme tak celé námestie zábavajúcou sa spoločnosťou v takte hudby HS Kašuba Band. Ich dlhoročné skúsenosti a široký repertoár uspokojí každého, kto sa chce zabávať v rytme ľudovom, Repete, Disco, Dance, Pop, Country, Rockenrol, Jive, Latino, Chacha, Rumba a Merenque.

Program v sobotu sme pripravili priebežne na celý deň tak, aby bol lákavý postupne pre všetky vekové kategórie. Sobotné dopoludnie bude patriť detskému pásmu pod názvom „Deti na jarmoku“. V tomto pásme nám zahrá Detská dychová hudba pri ZUŠ v Novej Bani a na záver sa nám predstavia krúžkari z Centra voľného času v Novej Bani.

Na skle maľované prvýkrát v Novej Bani.

Počas obedňajších hodín program Novobanského jarmoku obohatí **Divadlo bez opony**, ktoré sa Vám predstaví s klenotom dramatických diel – veselohrou **NA SKLE MAĽOVANÉ**. Za posledné desaťročia si diváci zo všetkých kútov Slovenska obľúbili jednoduché príbehy zbojníckej družiny, švárných mladých dievčienec, nezbedníkov čerta a anjela. Určite mi dáte za pravdu, že je priam nemožné, aby predstavenie konkurovalo slávnemu spracovaniu Slovenského národného divadla, ktoré, ako je nám známe, vytvorilo predstavenie s rekordným počtom repríz v dejinách slovenského divadelníctva a preto prídte na námestie a vychutnajte si predstavenie pod taktovkou mladých umelcov z Banskej Bystrice, ktorí sa rozhodli jánošíkovsky popasovať s touto nefahkou umeleckou latkou i s nespravodlivými drábmami, a to prostredníctvom krásnych známych pesničiek a tvorbou mladej umeleckej generácie.

Veselohru Na skle maľované vystriedajú slovenské ľudové tance a piesne v podaní **FS MARÍNA** zo Zvolena. Predstavia sa nám s jednodňovým programom pod názvom Jarmočné odrobinky. Program ponúka pestrú paletu nálad od jemných prejavov ľudovej poézie až po pestré, výbušné a temperamentné tance. Okrem vystúpení doma na Slovensku pravidelne účinkujú aj na zahraničných folklórnych festivaloch. Marína navštívila viacnásobne Nemecko, Francúzsko,

Maďarsko, Holandsko, Juhosláviu, Taliansko. Taktiež absolvovala festivaly na Cypre, vo Fínsku, Belgicku, Veľkej Británii, bývalom ZSSR, Španielsku, Nórsku, Sardínii, v Turecku, Mexiku a v Južnej Amerike v Brazílii.

V štýle ľudových piesní a humorného slova predovšetkým z Pohronia a Podpoľania budeme pokračovať ďalej s **LH HRONSEČANIA**. Ľudová hudba spolu s miestnou folklórnou skupinou účinkovala viackrát na folklórnych festivaloch v Heľpe i v Detve a aj vo Východnej. Majú za sebou množstvo účinkovaní v programoch „Chvíľa bez starostí“, množstvo samostatných koncertov a iných vystúpení. V repertoári má slovenské piesne v rytme polky, valčka i tanga. U nás nám budú môcť ukázať svoj repertoár v jeden a polhodinový vystúpení.

Počas celej soboty sa budú predávať tombolové lístky. Zlosovanie tomboly bude od 16.15 hod. do 17.15 hod. na Námestí slobody. Preto neváhajte a zakúpte si v sobotu čo najviac tombolových lístkov, aby ste si zvýšili šancu vyhrať čo najviac cien.

Aj tento rok na základe festivalovej letnej prehliadky **POP ROCK Fest 2012** ponúklo mesto účinkovanie počas Novobanského jarmoku dvom kapelám. A to **rockovej skupine STORYUM** z Bratislavy a **rockovej skupine TRIGGER**. Prvá skupina hrá klasický rock zo 70. – 80. rokov a druhá moderný rock určený pre mladšiu vekovú skupinu. RS Trigger vznikla spojením hudobnej zložky slovensko-švédskej formácie **Signum Regis** na čele s legendárnym spevákom **Goranom Edmanom** za mikrofónom, ktorá vydala 2 albumy celosvetovo (vrátane USA a Japonska – **Locomotive records** a **Avalon/Marquée records**) s českým spevákom **Josefom Wlascinským**. V januári 2011 začala nahrávať debutový album, ktorý dokončila vo februári 2012. Album nesie názov „**Neztrácam víru**“. Tieto dve kapely mali u festivalových divákov úspech a veríme, že zabavia aj návštevníkov Novobanského jarmoku.

Hudobnú skupinu **CRABSLIDE** z Novej Bane netreba predstavovať hlavne mladým v našom meste, tým starším napovedia mená Lukáš Holzer, Matúš Šurka, Jakub Čulík, Peter Kocian a Štefan Marko.

Záver kultúrneho programu bude patriť známej bratislavskej hudobnej skupine **POLEMIC**. Známe sú jej hity ako Ja som to vedel, Slnko svieti, Škandál, Ona je taká a ďalšie. Verím, že Vás deväťčlenná skupina pri ich piesňach roztancuje a rozospieva a

my sa tak spoločne rozlúčime s XXI. ročníkom Novobanského jarmoku.

Sprievodné akcie:

Počas hlavného programu na námestí sa uskutočnia pripravené sprievodné akcie v radničnom parku.

Tento priestor bude vyhradený predovšetkým pre menšie deti alebo mamičky s kočíkmi. Pre veľký záujem tu bude aj tento rok umiestnený unikátny **drevený kolotoč na ručný pohon**. Jeho nosnosť je pre štyri a najviac šesťdesiat kilogramov vážiace deti. Deti sa budú môcť vyskákať na trampolíne, ktorá bude k dispozícii aj v piatok, aj v sobotu. Pre starších budú pripravené **klasické kolotoče** na Kollárovej ulici. Aj tento rok je pre najmenších pripravené **Divadlo z domčeka** s interaktívnou detskou hrou **Mechúrik Koščúrik** v piatok o 16.00 hod. a v sobotu s klasickou ľudovou rozprávkou na motívy P. Dobšinského **O kozliatkach** so začiatkom o 10.30 hod. V priebehu piatku a soboty bude prebiehať **maľovanie na tvár**, a čo je zaujímavosťou, pozvali sme aj lukostrelcov Cechu starých bojových umení **VLČÍ TESÁK**. Ich história sa začala písať v mesiaci jún 2002 v slobodnom kráľovskom meste Krupina. V súčasnosti sa cech orientuje na obdobie vrcholnej gotiky a začiatku renesancie s občasnými úletmi do dob ranného stredoveku. V sobotu nám jarmočnú atmosféru bude dotvárať nezvyčajná hudba. Budeme mať možnosť si počas celého dňa vypočuť drevený, krásne pomalovaný jukebox, ktorý funguje na princípe poháňania kľukou. Dnes je známy ako **FLAŠINET**. Vyrobili ho pred 130 rokmi v Nemecku. Na výber má 50 rôznych melódií.

Pre šikovné deti a ich rodičov bude uskutočnený už tretí ročník súťaže vo výrobe tekvicových strašidiel. Hotové strašidielka budú odmenené cenami, budú vystavené na javisku a večer nám rozsvietené okrášlia pódium.

Počas jarmoku v Pohronskom múzeu prebiehajú výstavy pod názvom Stretnutie – diela výtvarníčky a pedagogičky Barbory Brodzianskej, Bojovníci z nebies – výstava je tvorená zo súkromných zbierok kolektívu nadšených zberateľov a venovaná je priaznivcom histórie letectva z obdobia 2. svetovej vojny.

Veríme, že si v jarmočnom programe každý nájde to svoje.

DOVIDENIA NA XXI. ROČNÍKU NOVOBANSKÉHO JARMOKU!

Bc. Iveta Lukáčová,
Oddelenie kultúry a informácií,
MsÚ

Evidenčné číslo: EV 3384/09. **ISSN:** 1338-7928. **Vydáva:** Mesto Nová Baňa, Nám. slobody č. 1, 968 01 Nová Baňa, zastúpené: Mgr. Jánom Havranom, primátorom mesta. IČO: 00 320 897. V súlade s § 6 ods. 3 tlačového zákona je vlastníkom Novobanských novín mesto Nová Baňa. Toto číslo vyšlo v náklade 1200 ks. **Adresa redakcie:** Námestie slobody 1, 968 01 Nová Baňa. Tel./fax: 045/68 72 881, e-mail: noviny@novabana.sk, web: www.novabana.sk. **Vedúca redaktorka:** Mgr. Lenka Bielíková, tel.: 045/67 82 880. **Redakčná rada:** Mgr. Vanda Prandorjová, Ing. Július Uhrecký, Mgr. Alicia Bindová, Peter Forgáč, Katarína Štrbová, Natália Pinková, Mgr. Lenka Bielíková. **Jazyková úprava:** Mgr. Anna Krauseová. **Grafická úprava:** Bc. Ján Ďurovský. **Tlač:** APRINT, s. r. o., Šoltésovej 19, 965 01 Žiar nad Hronom, tel.: 045/67 23 209. **Za obsahovú správnosť príspevku zodpovedá autor! Názory redakcie nemusia byť vždy totožné s názormi pisateľov! Redakcia si vyhradzuje právo výberu a úpravy príspevkov! Textové príspevky nevraciam!** **Jazyková korektorka nezodpovedá za chyby vzniknuté pri tlači novín. Redakčná uzávierka:** 25. v mesiaci.

